

Polis ve Sosyal Medya: Türkiye’de İl Emniyet Müdürlüklerinin Twitter Kullanımı

Deniz Özçetin¹

Burak Özçetin²

Giriş

Kaliforniya El Cajon polis departmanından Teğmen Timothy J. Henton (2012, ss. 3–4) bir senaryodan bahseder:

Bu senaryoda yerel bir dükkânda bir soygun gerçekleşir. Soygunun gerçekleşmesinin hemen ardından polis departmanı Twitter üzerinden suç mahallindekileri soygundan haberdar eder ve şüpheliler için gözlerini dört açmalarını ister. İstihbarat analistleri, suç mahalli yakınında ‘giriş yapan’ (‘check in’) diğer sosyal medya sitelerindeki kullanıcıları kontrol etmeye başlar. Facebook, Yelp ve Four Square’de giriş yapmış olan pek çok kullanıcıyı tespit ederler. Analistler bu kişilere cep telefonu mesajı yollarlar ve böylece bu insanlar da şüpheliler için tetikte olur. Bunlardan birkaç tanesi şüpheli aktiviteleri rapor eder ve suç mahallinden kaçan bir aracın fotoğrafını çekip Departmanın Facebook sayfasına yükler. Analistler aracın özelliklerini sorumlu görevlilere iletir ve araç bir alışveriş merkezinden çıkarken yeri tespit edilir. Soygundan sadece birkaç dakika sonra şüpheliler çalıntı mallarla birlikte tutuklanırlar.

Teğmen Henton (2012, s. 13) polisin sosyal medya kullanımının iyi niyetli olduğunu, amaçlarının “kamunun güvenini kazanmak ve topluluk ile ilişkileri geliştirmek”

1 Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi’nde araştırma görevlisidir.

2 Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi’nde öğretim üyesidir.

olduğunu belirterek vurgulamaktadır: “Etkileşimli sosyal medya aracılığıyla, polisler ve vatandaşlar suçu çözmek için birlikte çalışabilirler. Her ne kadar bu kurgu bir senaryo olsa da bunu başarmak mümkündür ve planlı bir uygulamayla, gerçek zamanlı, interaktif sosyal medya kullanımı topluluk meselelerine olumlu katkıda bulunabilir.” Buna karşın, Henton’un hararetle ve büyük bir huşuyla resmettiği, artık çok da gerçekdışı görünmeyen bu senaryo, aslında çok ama çok tehlikeli bir siyasal fantezinin hayat bulduğu bir dünyayı resmetmektedir. İçinde gözetimin, denetimin, resmi otoritenin (burada polis) vatandaşların an be an tüm adımlarından haberdar olduğu bir dünyanın yer aldığı; yeni iletişim teknolojilerinin zapt etme pratikleri ile iç içe geçtiği ve vatandaşların da bu zapt etme pratiklerinin gönüllü katılımcılarına dönüştüğü kara bir ütopyanın nüvelerini bulmak mümkündür bu anlatıda. Dijital yerlilerin ve dijital göçmenlerin artık iletişim alanının temel aktörleri olduğu bu yeni ortamda kolluk gücü bu olguyu tam olarak idrak etmek ve ona göre tedbirler almak zorundadır. “Polislerin düzenli olarak volta attığı, esnafa selam vererek dolaştığı ve sokak köşelerinde mahalleliyle sohbet ettiği devrin sonuna geldik” diyen Jeffrey (2011), artık sosyal medyanın “köşedeki polisin yirmi birinci yüzyıl versiyonu” olduğunu söyler. Polisin sosyal medyada ne işi olduğu sorusunun da cevabı kısmen bu anlatıların satır aralarında kendini göstermektedir. Türkiye’de polisin sosyal medya kullanımını kapsayıcı ve ayrıntılı bir perspektiften ele alan bu çalışmada amacımız polisin sosyal medya varlık ve performansının siyasal anlamını görgül veriler eşliğinde analitik ve kuramsal bir çerçeve içerisinde analiz edebilmektir.

Son birkaç yılda, özellikle de Gezi protestolarının sonrasında Türkiye’de emniyet teşkilatının sosyal medya etkinliğinde gözle görülür bir artış olmuştur.¹ Polisin suç önlemede kritik etkileşimli bir iletişim aracı olarak sunduğu sosyal medya aslında Toplum Destekli Polislik (TDP) kavramı ile birlikte ele alınmalıdır. Önleyici polislik yaklaşımı temelinde şekillenen bir strateji olan TDP, polisin yalnızca “gözetleyici” değil, aynı zamanda “düzenleyici” bir güç olarak toplumsal yeniden kurgulamasını ve üretmesini öngörür. Bu düzenleme ve yeniden üretme sürecinde vatandaş da bu sürecin bir parçası olur ve hem gözetleme hem de düzenleme faaliyetine katılır. Burada sosyal medyanın rolü, vatandaşa biçilen bu rolün mecralarından biri olmaktadır.

Dünyanın pek çok ülkesinde, özellikle ABD ve İngiltere’de polis teşkilatlarının sosyal medyayı düzenli, sistematik ve standart bir şekilde kullandığı görülmektedir. Türkiye’deki durumun ise farklılık arz ettiği görülür. Türkiye’de polisin sosyal medya kullanımını ele alan bu çalışmada, konu ile ilgili ikincil literatüre de göndermede bulunarak polisin sosyal medya kullanımını karşılaştırmalı bir çerçeve içerisinde ele almaya gayret edeceğiz.

Türkiye’de polisin sosyal medya kullanımını üzerine girilen bir çalışmanın karşılaştığı en büyük sorun, konuyla ilgili çalışmaların yok denecek kadar az olmasıdır. Fuat Altunbaş’ın *Sosyal Medyanın Gücü: Kamu Sektöründe ve Güvenlik Güçlerinde Sosyal Medya Kullanımı* (2014) başlıklı çalışması ve diğer makaleleri dışında konuyu etraflıca ele alan çalışmalara rastlanılamamıştır.² Tam da bu yüzden çalışmamızın keşfedici niteliği daha fazla öne çıkmaktadır. Temel amacımız alanlar ilgili temel verileri, dönüşümleri, alanın temel aktörlerini ve dinamiklerini olabildiğince ayrıntılı ve kapsamlı bir şekilde yansıtabilmektir. Bu amaçtan hareketle araştırma örnekleme mümkün olduğunca temsili

nitelikli belirlenmiş ve veriler son derece ayrıntılı bir analize tabi tutulmuştur. Lakin bu durum, makalenin sadece betimleyici bir düzeyde kalacağı anlamına da gelmemektedir. Genel olarak polisin sosyal medya kullanımı, özelde de konunun Türkiye’deki yansımalarını ele alan bu çalışma, polisin ve zapt etmenin siyasal ve toplumsal işlevlerini analitik ve kuramsal bir perspektiften ele almaya çalışacaktır. Twitonomy (<https://www.twitonomy.com/>) arayüzü kullanılarak yapılan araştırmada resmi Twitter hesabı olan il emniyet müdürlüklerinin analizleri yapılmıştır. Örneklem ve zaman aralığı ile ilgili ayrıntılı bilgi analiz kısmında verilmektedir.

İnternet’i bekleyen büyük tehlike: gözetim

Yeni iletişim teknolojilerinin ve özellikle de İnternet’in nasıl anlamlandırılması, çerçevelenmesi gerektiği ile ilgili ihtilaf içerisindeki yorumların varlığı göze çarpmaktadır. Kabaca iyimser ve şüpheli olarak etiketlendirebileceğimiz iki uç arasında konumlanan muhtelif kavrayışlardan söz etmek mümkündür. Castells (2012) ve Shirky (2008) gibi iyimser yorumcular İnternet’in anti-hiyerarşik, yatay, merkezsiz, dağınık ve özgürleştirici yapısına vurgu yaparken; bu yorumların karşısında bizi İnternet’te bekleyen tehditlere dikkat çeken argümanlar yer alır (Assange, 2013; Morozov, 2011). Morozov’un çok bilinen iddiası İnternet’in, özellikle de sosyal ağ eylemliliğinin iktidarın gözetim ve fişleme girişimlerine karşı savunmasız olduğudur. Dünyanın “yeni bir ulusötesi kara ütopyaya doğru dörtlüye koştuğunu” vurgulayan Assange’a göre elimizdeki en önemli özgürleşme aracı olan İnternet, insanlık için tehdit arz etmektedir (Assange, 2013, s. 11). Assange (2013, s. 27) iki güç arasında süregiden bir çatışmadan bahseder: “Sistemin içindekilerin topladıkları bilginin gücü, bu bilgi temelinde oluşturulmaya başlayan gölge devletler, bunların kendi aralarındaki bilgi değiş-tokuşu, birbirleriyle ve özel sektörle kurdukları bağlar bir tarafta; diğer taraftaysa insanlığın kendi adına söz söyleme aracı olan internetle birlikte ortak alanın genişlemesi olgusu”.

Modern toplumsal teoride modern iktidar ile gözetim olgusunun ortaklaşarlığına yapılan çokça vurgu vardır. Bentham’ın Yunanca “pan” ve “optikon” kelimelerinin birleşiminden türettiği “her yeri gören yer” anlamına gelen “panoptikon” kavramı modern iktidar ile gözetim arasındaki rabitanın önemli örneklerinden biridir. Bentham’ın sadece bir kurgu değil bir mimari çizimdir, hatta panoptikon “ahlaki bir mimari, dünyayı yeniden kurmanın bir reçetesi olarak tasarlanmıştır” (Bauman ve Lyon, 2013, s. 19). Modernliğin sonuçlarının aşırılaştığı (Giddens, 2012), kimileri tarafından “akışkan modernlik” (Bauman, 2000) olarak adlandırılan günümüz toplumlarında panoptikon, yeni iletişim teknolojilerinin gelişmesi ve yaygınlaşması ile birlikte, yepyeni hal ve biçimler kazanmıştır. Deleuze (1992) söz konusu dönüşümü “disiplin toplumu”ndan “denetim toplumu”na geçiş olarak kavramsallaştırmaktadır: “okul, fabrika, hastane gibi disiplin kurumlarının yerine varoluşun hareketli ve esnek ağları sayesinde uygulanır denetim” (Lemke, 2013, ss. 94–95). Deleuze denetim toplumuna geçiş sorunsalını, iktidarın bireylerin bedenlerine ve bilinçlerine derinlemesine nüfuz etme süreci ile özdeşleştirir. Disiplinci iktidardan farklı olarak denetim toplumu, komuta mekanizmalarının git gide daha fazla “demokratik” olduğu ve toplumsal alana git gide daha fazla içkin hale geldiği, vatandaşların bilinçleri ve bedenleri üzerinden dağıtıldığı bir toplumu anlatır (Hardt ve

Negri, 2000, ss. 23–24).

Kimilerine göre günümüzde, teknolojik gelişmelerle birlikte superpanoptikon, panoptikonun yerini almıştır (Haggerty, 2006; Lyon, 2006). Ya da Bauman'ın deyişiyle “akışkan gözetim” toplumunda “panoptik-sonrası” bir tahakküm rejimine geçiş söz konusudur. Bu panoptik-sonrası akışkan modernite dünyasının ayırt edici yönlerinden biri kişilerin gözetim sürecinin gönüllü katılımcıları haline gelmesidir: “cep telefonları kullanarak, alışveriş merkezlerine giderek, tatillerde seyahat ederek, eğlenerek veya internette gezinerek” (Bauman ve Lyon, 2013, s. 21). Bu listeye sosyal medya kullanımı, arama motorları ve cep telefonları uygulamaları özellikle eklenmelidir. Facebook, Instagram gibi sosyal medya uygulamalarının pek görülmeyen yanları, bunların son derece büyük karlarla çalışan ve özellikle de kendini kullanıcıların gönüllü, gayri maddi emeği³ ile yeniden üreten mecralar olmalarıdır. Aynı zamanda bu “sosyal ağ”lar devlet gözetim ve denetimine de açık mecralar olarak göze çarparlar –ki Facebook’un bu konuda son derece karanlık ve kabarık bir sicili vardır. Facebook’un kullanıcıları üzerinde gizli psikolojik deneyler yapması ile patlak veren skandal, gözetleme ve fişleme süreçlerinin olduğu noktayı ortaya koyması açısından son derece manidardır.⁴ Google ve benzeri arama motorlarının, dev bir endüstrinin parçaları olarak tüm aramalarınızı kaydetmesi ve profilinizi çıkarma çabası da gözetleme süreçlerinin önemli bir parçasıdır (Assange, 2014).⁵ Son olarak cep telefonları uygulamaları, bizden yer bilgisi, telefon rehber, arama bilgileri, mesaj defteri gibi son derece özel bilgileri isteyerek (ve alarak) devasa bir gözetleme mekanizmasının kurulmasına katkıda bulunmaktadır.⁶ Elbette ki bizim onayımızla.

Kısaca, İnternet hem siyasi hem de ticari çıkarlar için sürekli olarak bir gözetim, denetim ve sınıflandırma aracı olarak kullanılmaktadır. İletişim teknolojilerinin, yazılımların ve donanımların kodlarının gizli ve kapalı olması bu araç ve mecralarda olup bitenlerin denetlenmesinin önüne geçmektedir. Kullandığımız teknolojik aygıtların, işletim sistemlerinin, yazılımların, yongaların içerisinde neler olduğundan; gündelik teknoloji kullanımımızın ardında akıp giden hikâyeden haberdar değiliz. Bundan birkaç yıl önce sizi müstehzi bir yüz ifadesi ile paranoyaklık suçlaması ile karşı karşıya bırakabilecek bu durum, son yıllarda art arda patlayan skandallarla birlikte reddedilemeyecek kadar önem ve tehdit arz ediyor. Karşı karşıya olduğumuz şey vatandaşlar tarafından etkin bir şekilde kullanılan ama gizlilik, güvenlik ya da telif hakları gerekçesi ile vatandaş denetimine tümüyle kapalı; aksine vatandaşları denetleyen, gözetleyen ve sınıflandıran bir yapılanmanın inşasıdır. Süregiden savaşın vatandaş karşıtı cephesinde devletler ve şirketler arasındaki izdivaç yer alıyor. SOPA (*Stop Online Piracy Act*), PIPA (*Protect IP Act*), ACTA (*Anti-Counterfeiting Trade Agreement*), Güvenli İnternet, DPI (*Deep Packet Inspection*), Phorm, Gezinti ya da 5651 sayılı Kanun bu sürecin parçalarıdır.

Tam da bu noktada, bizim gizlilik-alenilik asimetrisi olarak adlandırdığımız sonuçla karşı karşıya kalıyoruz.

... bilgi işlemeye dayalı yeni gözetim pratikleri, günlük hayatımız içerisinde oynadığımız roller silsilesi boyunca yalnızca vatandaşların değil hepimizin sürekli kontrol edildiği, gözetlendiği, sınındığı, incelendiği, değerlendirildiği ve yargılandığı yeni bir şeffaflığa imkan tanıyor. Ama tersi katıyetle mümkün değil. Günlük hayatımızla ilgili bilgiler bizi gözetleyen

kurumlar için şeffaflaştıkça, onların kendi faaliyetlerini anlamak daha da zorlaşıyor. İktidar, akışkan modernitenin değişkenliği içerisinde elektronik sinyal hızıyla yol aldıkça, şeffaflık bazıları için gittikçe artarken diğerleri için aynı hızla azalıyor (Bauman ve Lyon, 2013, s. 20).

Bahsi geçen asimetrisinin inşası ve yeniden üretimi sürecinde ‘güvenlik’ sihirli bir sözcük işlevi görmektedir. Neyin gizli neyin açık olması gerektiğinin temel ölçütü güvenlidir ve güvenlik söylemi ile otoriterlik arasında kuvvetli bir rabita mevcuttur. “Sivil toplumun en yüce toplumsal kavramı” olan ‘güvenlik’ (Marx, 1997, s. 35) sadece anti-liberal siyasal sistem ve ideolojilerin değil, liberal muhayyilenin de önemli sacayaklarından biridir. Liberalizmin bir *güvenlik tekniği* olarak ele alınması gerektiğini söylerken Neocleous (2007, s. 143) tam da bu noktanın altını çizer. Güvenlik, gözetim ve denetim toplumsal ve siyasal alanın sınırlarının çizilmesinde merkezi konumu pekiştirdikçe siyasal alan daralır.

Suçluların, kanun kaçaklarının, teröristlerin yakalanması ve güvenliğin tesisi için muhtelif gözetleme sistemlerine gerek duyulduğunu iddia eden perspektifin atladığı nokta izlenme ve yakalanmanın sadece kanun kaçaklarına özgü bir durum olmamasıdır:

böyle bir sistem ‘bütün vatandaşları ve ‘sokaktaki insanı’ da bir ‘izleme ve potansiyel yakalanma’ odağı haline getirmeden aralarından ‘kanun kaçaklarını’ tespit edemez”. Su, telefon ve elektrik borçlarından bireysel kullanım rejimlerine, kredi kartlarındaki “harcama” profillerine bakarak her an değişken “risk grupları” ya da istatistiki “vatandaşlık profilleri” çıkarmayı amaçlar (Baker, 2001, s. 22).

İnternet’teki gözetim denetim ve sansür mekanizmalarının Türkiye’deki durumuna baktığımızda hiç de iç açıcı olmayan bir durumla karşı karşıya kalırız. Alternatif Bilişim Derneği tarafından hazırlanan “Türkiye’de İnternet’in Durumu 2013” başlıklı rapora⁷ ve yine Alternatif Bilişim Derneği üyeleri tarafından düzenlenen bir yuvarlak masa toplantısına bakıldığında şu noktalar öne çıkar:⁸

- Ağ tarafsızlığı ilkesi uygulanmamaktadır; yani “devletlerin İnternet politikalarının, tüm İnternet tabanlı verilere eşit şekilde davranması, buna bağlı verilere kısıtlama getirmemesi” ilkesi hayata geçirilmemektedir. Ağ tarafsızlığı ile ifade özgürlüğü arasındaki bağ düşünüldüğünde, bu durum, İnternet’te ifade özgürlüğü önünde de önemli bir engeldir (Aydın, Ceyhan, ve Aydın, 2013; Binark vd., 2013). Ağ tarafsızlığı ile ilgili yasal düzenlemelere ihtiyaç varken Türkiye’de devlet İnternet trafiğini keyfi bir şekilde izleme ve denetlemeye yönelik tedbirler almaya yönelmektedir.⁹
- Türkiye’de her ay ortalama 1000 yeni alan adı erişime kapatılmaktadır.
- Phorm gibi DPI (Deep Packet Inspection-Derin Veri Analizi) teknolojisi kullanan şirketlerin Türkiye’de rahatlıkla (TTNET “Gezinti” servisi adı altında) faaliyet göstermesi kullanıcı mahremiyetini ve özel yaşamın gizliliğini tehlikeye düşürmektedir. Bunun dışında Blue Coat ve benzeri şirketlerin Türkiye’deki uzantıları İnternet’teki muhalif içerikleri ve kullanıcıları gözleme ve fişleme “hizmeti” sunmaktadır.
- Edward Snowden’in sızdırdığı belgelerle ABD Milli Güvenlik Ajansı’nın PRISM adı verilen bir sistem aracıyla kendi vatandaşlarını ve diğer ülkeleri

dinledikleri, dinlenenler arasında Türkiye'nin de olduğu ortaya çıkmıştır.

- 5651 sayılı Kanuna yapılan son değişikliklerle birlikte Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına (TİB) verilen yetkiler genişletilmiş, İnternet trafiğinin TİB'de toplanmasına hükmedilmiş ve TİB Başkanına mahkeme kararı olmaksızın sitye erişimi engelleme yetkisi verilmiştir.¹⁰
- Siyasi iktidar özellikle 17 Aralık yolsuzluk soruşturmaları sırasında sosyal medyanın oynadığı rolden duyduğu hoşnutsuzluğu Twitter'a erişimi engellerek göstermiş; Nisan 2014'te Twitter yasağı Anayasa Mahkemesi kararıyla kaldırılmıştır. AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Yasin Aktay karara tepkisini "Aldıkları karar gayrı milli. Milli menfaatlere göre hareket edilmemiştir. 2-3 adam Twitter'a giremedi diye alencele karar aldılar. Ne kadar lüzumsuz işlerle uğraşıyorlar," diyerek adalet mekanizmasına, ifade özgürlüğüne ve sosyal medyaya bakışını özetlemiştir.¹¹
- En son Sağlık Bakanlığının hastaların kişisel bilgilerini içeren SGK verilerini üçüncü kişilere satmasında olduğu gibi¹² vatandaşların devlet eliyle toplanan kişisel bilgileri ticari çıkar amaçlı kullanılmak üzere satılabilmektedir.
- Yakın zamanda Ateizm Derneği'nin İnternet sitesinin TCK'nın 216. maddesi olarak bilinen "halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama" suçu gereğince kapatılması örneğinde olduğu gibi keyfi kararlar İnternet'te ifade özgürlüğünün yaşadığı sorunların derinleştiğine işaret etmektedir.

Kısaca dünyada ve Türkiye'de İnternet'i bekleyen en büyük tehlikelerin başında gözetim, denetim ve sansür olguları gelmektedir. Karşı karşıya kalınan önemli bir insan hakları ihlalidir ve devletler ve şirketler sistematik olarak bu ihlalleri yapmakta ve sorunu çok daha kronik hale getirmektedirler. Gizli, kişisel olması gerekenlerin kolayca erişebilir, kaydedilebilir ve tasnif edilebilir olduğu; aleni, kamusal ve tartışmaya ve denetlemeye açık olması gerekenlerinse gizli tutulduğu bir alana dönüşmektedir siber uzam. Emniyet teşkilatının dünyanın pek çok yerinde ve Türkiye'de İnternet'i keşfi ve İnternet'teki varlığını artırma çabası bu bağlamda ele alınmalıdır. Kolluk gücü bir yandan sosyal medyayı sürekli olarak hem adli hem de siyasi 'suçların' takibi için kullanmakta; diğer yandan da hem zapt edici, hem de düzen kurucu bir güç olarak sosyal medyanın her yerde olma özelliği ile kendi her yerde olma iddiasını birleştirmektedir. Bu nokta analiz bölümünde daha ayrıntılı bir şekilde ele alınacaktır. Çalışmamızın bir sonraki bölümünde polisin sosyal medya kullanımı ile ilgili dünyanın farklı ülkelerinde neler olup bittiğine dair literatürün kısa bir değerlendirmesini sunacağız.

Polis ve sosyal medya: farklı deneyimler

Polisin sosyal medya kullanımı ile ilgili özellikle iki örnek öne çıkar: İngiltere ve Amerika. İki ülkede de gitgide artan oranda polisin sosyal medya kullanımı sistematik bir şekilde hem polis teşkilatları hem de araştırmacılar tarafından sorunsallaştırılmıştır. Bu bölümde, polisin sosyal medya kullanımı ile ilgili farklı araştırmaları ve bu araştırmaların temel bulgularını sunacağız.

Heverin ve Zach (2010) sosyal medya kullanımı ile birlikte tek yönlü iletişimin yerini karşılıklı iletişime bıraktığını iddia ettikleri çalışmada nüfusu 300 binden fazla olan

Amerikan şehirlerinin aktif 30 emniyet müdürlüğü Twitter hesabını incelemiştir. 5 bin civarında hesabın incelendiği çalışmada tweetler 10 farklı kategori altında çözümlenmiştir: *suç/olay bilgisi*, *polis birimlerinin duyuruları* (ödülleri, terfiler, mezunlar, şehitler vb.), *etkinlik duyuruları*, *trafik bilgisi*, *suç önleme bilgisi*, *şüpheli ya da kayıp kişiler hakkında bilgi*, *diğer kullanıcılara yanıt ve atf*, *retweet*, *istatistik veriler* ve *diğer mesajlar*. Çözümlemeler sonucunda polisin Twitter'ı en çok suç ve vakalara dair bilgi paylaşmak; birim, etkinlikler, trafik, güvenlik farkındalığı ve suç önleme bilgilerini paylaşmak ve halk ve medyayla doğrudan diyalog kurmak için kullandıklarını görmüşlerdir. Bununla birlikte büyük şehirlerin polis birimlerinin daha aktif hesaplarının olduğu, en fazla tweetin suç/olay bilgisi kategorisinde paylaşıldığını da belirtmektedirler.

Amerika Birleşik Devletleri'nde 1 Ocak-15 Şubat 2011 tarihleri arasında en az 3 tweet atmış 539 emniyet kurumunun hesabının analizini yapan Foster (2011), tweetleri 8 kategori altında toplamıştır. En çoktan en aza göre bu kategoriler şunlardır: **İş** (vatan-daş akademileri, terfiler, polis tarafından düzenlenen hayırseverlik faaliyetleri ve diğer organizasyonlar); **Suç** (bir suçun ya da başka bir vakanın gerçekleştiğine dair tweetler); **Trafik** (kapalı yollar ya da trafik kazaları); **Hava Durumu** (hava durumuyla ilgili genel ya da özel bildirimler); **Önleyici** (suç önleme ipuçları); **BOLO** ("be on the lookout", Bir suçlunun yakalanması ya da kayıp kişinin bulunması için halktan yardım isteyen tweetler); **Acil** (polis bir suç ihbarına ya da başka bir çağrıya cevap verdiği tweet); **Kutlamalar** (genel özel gün kutlamaları ya da belirli takipçilere yönelik kutlama tweetleri).

Gerek Twitter'daki mesajların dağılımına gerekse içeriklerine odaklanan Foster ABD'de polisin Twitter'ı sosyal medya olarak kullanmadığını, çünkü *de facto* bir "takipçiyi takip etmeme" politikasının olduğunu söyler. Bunun sebebi ise takibin zımnî bir onaylama olarak anlaşılabilirdiğinden duyulan kaygıdır. Bu yüzden de polisin Twitter hesaplarında tek taraflı bir bilgi ve malumat akışı vardır: Twitter paylaşımları "önceden Postanelere konan 'Aranıyor' posterlerinden farklı bir işlev görmemektedir" (Foster, 2011, s. 8).

Jeremy Crump'ın *Polisin İnternette İşi Ne? Sosyal Medya, Polis ve Kamu* (2011) başlıklı, çalışmamıza da esin kaynağı olan makalesi polis ve sosyal medya ilişkisini en etraflı şekilde ele alan çalışmalardan biri olarak öne çıkmaktadır. Crump, polisin sosyal medyaya dönük artan ilgisinin ardından iki neden olduğunu vurgular: polise duyulan güven ve inancı artırmak; ve halkı suç azaltma süreçlerine dahil etmek.

Polisin sosyal medyaya artan ilgisi, Birleşik Krallık'taki 2011 Ağustos ayaklanmaları sırasında kitlelerin sosyal medyayı etkin bir şekilde kullanmasına kadar götürülebilir. Crump (2011, s. 2), ayaklanmalar sırasında İçişleri Bakanı'nın Parlamento'daki şu sözlerini aktarır:

Kasaba ve şehirlerdeki yaşamı altüst etmek isteyen suçluların emellerini gerçekleştirmek için teknolojiyi kullanmalarına ilk kez rastlamıyoruz. Facebook ve Twitter gibi sosyal ağ siteleri ve Blackberry Messenger gibi mesajlaşma servisleri suçluların koordinasyonunda kullanıldılar ve böylelikle suçlular her zaman polisin bir adım ilerisinde oldu. ACPO (*Associa-*

tion for Chief Police Officers), polis ve sosyal medya endüstrisinden temsilcileri bir toplantıda bir araya getirip polisin teknolojik ve ilgili hukuki yeteneklerini nasıl geliştirebileceğimiz üzerinde çalışacağız. Tartışacağımız konular arasında insanların şiddet, düzensizlik ve suç işlemeyi planladıklarını bildiğimiz durumlarda onların bu web sayfalarını ve servislerini kullanmalarını engelleyip engellemeyeceğimiz ya da engelleyeceksek bunu nasıl yapacağımız yer olacaktır.

Bakanlığın bu vurgusunun ardından ACPO, aşağıda ayrıntılı bir şekilde ele alacağımız, “Engage” (İlişkiye Geç) başlıklı bir doküman kaleme almıştır. Bu dokümanda yerel ya da mahalledeki polislik faaliyetinde Twitter ve Facebook’un nasıl kullanılabilirliği ve “devamlı, sakin ve istişari bir etkileşim” stratejisinin nasıl oluşturulabileceği ele alınmıştır (Crump, 2011, s. 3). Crump, polisin sosyal medya kullanımının, Engage dokümanında ele alınmayan dört önemli boyutu olduğunu vurgular: i. istihbarat kaynağı; ii. güvenlik meseleleri ile ilgili gerçek zamanlı bilgilendirme kanalı; iii. halkı İnternet’in zararlarından korumak için bilgi kaynağı; iv. polis kurumları içerisinde bilgi paylaşımı. Sosyal medyaya yönelik artan ilgi, özellikle 1990’lı yıllardan itibaren polislik faaliyetinin sınırlarının genişlemesi ile birlikte ele alınabilir. Topluluk istihbaratını güçlendirmek, mahalle gözcülüğü gibi yardımcı faaliyetlerin geliştirilmesi, yani vatandaşların polisliye faaliyetlerin bir parçası haline gelmesi bu sürecin önemli bir unsurudur. Bilindiği üzere bu sürecin Türkiye’deki adı toplum destekli polisliktir. Yeni iletişim ve web 1.0-2.0 teknolojileri pek çok alanda olduğu üzere, vatandaş-polis etkileşimini geliştirmek için önemli olanaklar sunmuş, MyPolice gibi İnternet siteleri, akıllı telefon uygulamaları (örneğin yörenizde devriye gezen polislerin o an nerede olduğunu izlemenize ve önceliklerle ilgili oylama yapmanıza yardımcı olan Surrey Police Beat), podcastler gibi uygulamalar polis tarafından gitgide daha fazla kullanılmaya başlanmıştır.

Polis hesaplarının paylaşımlarını inceleyen Crump mesajları dört ana kategoride toplar: **devriye haberleri** (polis ileri hattından haberler); **bilgi** (halktan ya da halka belirli bir konuda bilgi istemek/vermek); **ortaklıklar** (diğer güvenlik ve acil servis otoriteler, yerel idare, eğitim kurumları ve gönüllü kuruluşlarla girilen ortaklıklar) ve **diğer mesajlar**. Bütün bu analizlerinin ardından Crump Twitter’ın polis tarafından dikkatli bir şekilde, mevcut değerleri pekiştirmek için kullanıldığını; kamusal infial dönemlerinde hesapların sayısı ve performanslarının arttığını; hesapların takipçilerinin çoğunun medya kuruluşları olduğunu; ve hesapların çoğunlukla kendisini takip edenleri takip etmediğini not eder. Ayrıca, hesapların çoğunlukla duyuru amacıyla kullanıldığı görülmektedir, yani bu açıdan bakıldığında kamuyla diyalogtan ziyade tek taraflı bir iletişim söz konusudur. Crump diyalog yokluğunun ardında ‘itibar riskine’ girmekten kaçınmanın olduğunu belirtir (Crump, 2011, s. 24).

Birleşik Krallık Ulusal Polislik Geliştirme Departmanı (NPIA) tarafından hazırlanan “İlişkiye Geç: Polis Hizmetleri için Dijital ve Sosyal Medya ile İlişkiye Geçme” başlıklı doküman (NPIA, 2011) konumuz açısından son derece önemlidir. Dokümanın amacı “polis memurlarının ve polis teşkilatı çalışanlarının toplulukları ile ilişkiye geçerken teknolojiyi kullanmalarına yardımcı olmak” olarak tanımlanmaktadır. Dokümanın yazarlarından Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Gordon Scobbie geleneksel medyanın daha az etkili olduğunu ve daha az insana ulaşabildiğini; bunun karşısında insanların birbirleri ile ilişki kurma şeklini hızla değiştirdiklerini; artık sosyal medyanın temel et-

kileşim mecrası olduğunu söyler ve şunları ekler: “Bu yeni iletişim biçimini benimsemek durumdayız, çünkü biz insanlarla sosyal medya yoluyla iletişim kurmazsak onlar bu mecralarındaki yolculuklarına bizsiz devam edeceklerdir ve biz de onları etkileme fırsatını tepmiş oluruz” (NPIA, 2011, s. 4). Aynı zamanda yeni iletişim teknolojileri halkın, polislin faaliyetlerinden haberdar olmalarını sağlamak açısından da önemli olanaklar sunmaktadır. Bu girişin ardından Facebook, Twitter, YouTube ve bloglar hakkında kısa tanıtımlar gelmektedir.

Sosyal medya kullanım ilkeleri olarak adlandırılabilir bölüme şu noktaların altı çizilmektedir: *güvenilirlik*, *tutarlılık*, *cevap verme* (“Mümkün olan her durumda olumlu ya da olumsuz tüm yorumlara cevap vermeye gayret edin”), *kapsayıcılık* (“Herkesin İnternet erişimi olmadığını unutmayın”), *etik olma* (hassas bilgi paylaşmayın, ayrımcılık yapmayın, karalama yapmayın, telif haklarını ihlal etmeyin, operasyonları tehlikeye düşürmeyin, polis hizmetlerinin itibarını zedelemeyin); cana yakın olun (NPIA, 2011, s. 8).

Kurumsal sosyal medya kullanımına ek olarak bazı polislerin bireysel ama mesleki sosyal medya kullanımları da dokümanda yer almakta ve teşvik edilmektedir. Mahalle Polis Memuru Ed Rogerson’un günlük işlerini ve önceliklerini mahalleli ile sosyal medya üzerinden paylaşması buna bir örnektir. Rogerson’un “Twitter’ı, şahsen görünmek zorunda kalmadan görünürlüğümü artırmak için kullanıyorum” sözleri son derece önemlidir (NPIA, 2011, s. 9).

Amerika Dallas-Fort Worth (DFW) bölgesindeki büyükşehirlerin polis teşkilatlarının sosyal medya hesaplarına ve bu hesapları yöneten emniyet mensuplarına odaklanan çalışmasında Altunbaş polisin sosyal medyayı kullanımının iletişim, bilgi toplama ve soruşturma olmak üzere üç boyutu olduğunu söyler. Altunbaş’a göre sosyal medya bir yandan polisin halkla iletişimde işlevsel bir rol oynar, diğer yandan da “şüpheliler hakkında kanıt toplamak, aranan şahısları yakalamak ve kayıp şahısları bulmak için etkili bir araçtır” (2014, s. 14). Bununla birlikte Altunbaş polisin sosyal medya kullanımının toplumsal olaylarda ayrı bir önem kazandığını söyler:

Sosyal medya araçları ile göstericiler daha iyi organize olabilmekte ve gösteri için toplanacakları yerleri daha geniş kitlelere anlık olarak ifade edebilmeleri onlara inanılmaz bir güç vermektedir. Göstericilerin sosyal medyayı kullanarak daha güçlü hale gelmeleri, güvenlik güçleri açısından bakıldığı zaman ise büyük bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Bu durumda, toplumsal gösterilerde polisin de sosyal medyayı kullanması zorunluluk haline gelmektedir (Altunbaş, 2014, s. 34).

Örneğin 2011 yılında Kanada’da bir buz hokeyi maçı sonrasında yaşanan olaylardan ardından polis teşkilatı web 1.0 ve web 2.0 teknolojilerini bilgi paylaşımı ve şüphelilerin tespiti için kullanmıştır. Ayaklanma sırasında polis vatandaşlardan 4300 bildirim e-maili, 1500 saatlik video görüntüsü ve 15000 fotoğraf almıştır (Altunbaş, 2014, s. 36). Yine 2011’de Londra protestoları sırasında polis etkin bir şekilde sosyal medya mecralarını gelişmelerini takipçilerle paylaşmak amacıyla etkin bir şekilde kullanmıştır (Altunbaş, 2014; Crump, 2011). Bütün bu noktalara ek olarak Altunbaş polisin sosyal medyayı afet yönetiminde ve yolsuzlukla mücadelede de etkin bir şekilde kullanabilece-

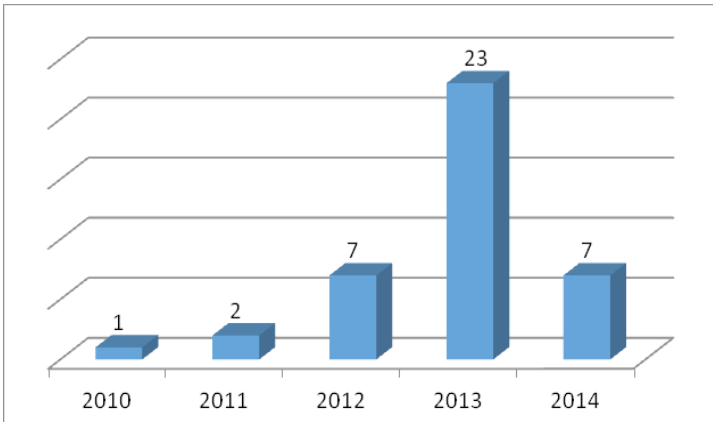
ği ve kullandığını vurgulamaktadır.

Altunbaş'ın DFW bölgesindeki araştırmasının bulguları da son derece ilgi çekicidir. Görüşme yapılan, sosyal medyadan sorumlu polis memurları sosyal medyanın polis adaylığı ile ilgili bilgileri, suç önleme ipuçlarını, şüpheli bilgilerini, suçtan korunma ipuçlarını, kayıp ilanlarını ve trafik kazalarını paylaştığını belirtmiştir (Altunbaş, 2014, ss. 65–6). Sosyal medya kullanımı sadece suç olgusu ile ilişkilendirilmez. Polisin aynı zamanda toplumun bir parçası olduğu, mahallenin komşusu olduğu vurgusunda olduğu gibi, kimi görevliler sosyal medya kullanımının sosyal ve insani boyutunun altını çizmektedir: “Eğer sosyal medya platformlarınız varsa sizi toplumla biraz daha yakınlaştırıyor ve sizi resmî yetten uzaklaştırıp insani yönünüzü ön plana çıkarıyor” (Altunbaş, 2014, s. 69).

Polisin sosyal medya kullanımı ile ilgili çalışmaların çoğu noktada ortak vurgu ve bulguları vardır. Bu noktalardan özellikle ikisi öne çıkar: vatandaşlar ile bilgi ve etkinlik paylaşımı –ki bu görünürlük artışını hedeflemektedir aynı zamanda; ve vatandaşları istihbarat ve gözetim süreçlerine dâhil etmek. Bu iki unsur da emniyet teşkilatının toplumsal rolünün giderek arttığı bir güvenlik ve polislik anlayışına geçişin izlerini taşımaktadır. Türkiye’de polisin sosyal medya kullanımının ayrıntılı bir şekilde ele alınacağı bir sonraki bölüm bu tartışmayı TDP meselesine referansla daha da derinleştirecektir.

Türkiye’de polis ve sosyal medya

Türkiye’de 81 İl Emniyet Müdürlüğü’nün 39’unun resmi Twitter hesabı vardır. Bunlar Adana, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir,¹³ Bingöl, Bitlis, Bolu, Denizli, Diyarbakır, Elazığ, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Hakkâri, Hatay, Isparta, İstanbul, Kahramanmaraş, Karabük, Kars, Kayseri, Kırıkkale, Kilis, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Mardin, Mersin, Muş, Osmaniye, Siirt, Sinop, Sivas, Şanlıurfa,¹⁴ Tekirdağ, Uşak ve Van’dır. Bu hesapların yalnızca 27 tanesi Emniyet Genel Müdürlüğü’nün web sayfasındaki sosyal medya hesapları listesinde yer almaktadır.¹⁵ Diğer hesaplara dair bu sayfada herhangi bir bilgi yoktur. Hesapların en eskisi Gaziantep İl Emniyet Müdürlüğü’nün hesabı olup, 17.02.2010’da açılmıştır. En yeni hesap ise Aydın İl Emniyet Müdürlüğü’nün hesabıdır ve 11.09.2014’te açılmıştır. Yıllara göre açılan hesap sayısı aşağıdaki grafikte verilmektedir.

Şekil 1. Yıllara göre açılan hesap sayısı

İl Emniyet Müdürlüklerinin Twitter hesaplarının 2013 ile birlikte arttığı görülmektedir. Özellikle 2013'ün ikinci yarısında hesapların sayısında büyük bir artış olmuştur. Bu dönemin Gezi olaylarına ve sonrasına denk düşüyor olması, sosyal medya kullanımıyla toplumsal olaylar arasında doğrudan bir bağ olduğunu düşündürmektedir.

Büyükşehirler arasında Ankara ve İstanbul il emniyet müdürlüklerinin Twitter hesapları varken, İzmir ve Bursa'nın olmadığı görülmektedir; ancak il emniyet müdürlüğünün altındaki bazı farklı şubelerin Twitter hesapları vardır. Dahası, İstanbul ve Ankara'nın hesapları da aktif bir şekilde kullanılmamaktadır. 2015 Ocak sonu itibariyle incelenen hesapların attıkları tweet, takipçi ve takip ettikleri hesap sayıları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 1. Twitter hesapları verileri

İl Emniyet M.	Tweet Sayısı	Takipçi	Takip Edilen	İl Emniyet M.	Tweet Sayısı	Takipçi	Takip Edilen Edilen
Denizli	7037	7160	105	Kahramanmaraş	149	71	0
Bingöl	3137	1920	362	Uşak	144	399	147
Eskişehir	1204	628	88	Aydın	135	56	49
Gaziantep	964	6147	52	Muş	95	84	0
Manisa	835	1078	81	Mardin	51	142	41
Antalya	662	3992	4	Balıkesir2	21	71	32
Siirt	611	726	141	Karabük	18	114	0
Mersin	497	648	2	Isparta	17	184	1
Diyarbakır	496	1475	6	Konya	15	103	0
Sivas	446	497	229	Balıkesir1	2	332	1
Kayseri	372	1468	39	Bitlis	2	33	1
Erzurum	367	842	11	Bolu	1	508	45
Malatya	286	706	1	Hakkâri	1	146	0
Elazığ	265	501	149	İstanbul	0	238	1
Şanlıurfa	249	276	45	Ankara	0	469	1
Adana	242	1450	8	Hatay	0	84	5
Van	176	611	142	Kars	0	58	2
Tekirdağ	168	481	90	Kırıkkale	0	45	2
Sinop	149	495	35	Kilis	0	21	1
Kocaeli	151	270	18	Osmaniye	0	55	0

Bu çalışmanın kapsamı dâhilinde 28 İl Emniyet Müdürlüğünün Twitter hesaplarının 1 Ocak-31 Aralık 2014 arasında attıkları tüm tweetler (6371 tweet) içerik analizine tabi tutulmuştur.¹⁶ Bu kapsamda tweetler içinde paylaşılan linklerin içerikleri de incelenmiş ve kategorilendirilmiştir. 2014 yılı için İl Emniyet Müdürlükleri'nin attıkları tweet sayısına göre sıralamaları aşağıdaki gibidir:

Tablo 2. İl emniyet müdürlükleri tarafından 2014 yılında atılan tweetler ve retweetler

İl Emniyet M.	Toplam Tweet (t+rt)	İl Emniyet M.	Toplam Tweet (t+rt)
Bingöl	1301 (958 t + 343 rt)	Uşak	116 (115 t + 1 rt)
Denizli	1239 (551 t + 688 rt)	Malatya	110 (110 t + 0 rt)
Eskişehir	1030 (968 t + 62 rt)	Elazığ	85 (85 t + 0 rt)
Siirt	399 (241 t + 158 rt)	Manisa	74 (18 t + 56 rt)
Erzurum	254 (130 t + 124 rt)	Sinop	71 (71 t + 0 rt)
Diyarbakır	234 (233 t + 1 rt)	Gaziantep	57 (57 t + 0 rt)
Sivas	203 (112 t + 91 rt)	Muş	45 (45 t + 0 rt)
Kayseri	191 (172 t + 19 rt)	Mardin	38 (38 t + 0 rt)
Kocaeli	148 (148 t + 0 rt)	Adana	35 (35 t + 0 rt)
Kahramanmaraş	147 (147 t + 0 rt)	Tekirdağ	26 (25 t + 1 rt)
Antalya	139 (139 t + 0 rt)	Bahkesir2	21 (21 t + 0 rt)
Van	130 (117 t + 13 rt)	Karabük	18 (18 t + 0 rt)
Mersin	125 (125 t + 0 rt)	Konya	15 (15 t + 0 rt)
Aydın	118 (118 t + 0 rt)	Bitlis	2 (2 t + 0 rt)

Yukarıdaki tabloda tweet ve retweet sayıları verilmektedir. Retweetlerin tüm tweetler içindeki oranı yaklaşık dörtte birdir. Çalışmada retweetler de tweetlerle aynı sınıflandırmaya dahil edilmiş, ayrı bir şekilde ele alınmamıştır. İl emniyet müdürlüklerinin en çok retweet ettikleri hesaplar çoğunlukla ortaktır ya da niteliksel olarak ortaklık göstermektedir. Yani, belirli meslek gruplarının ya da kurumların tweetleri retweet edilmektedir. Retweet edilen kurumsal hesaplar Emniyet Genel Müdürlüğünün, diğer il emniyet müdürlüklerinin, valiliklerin, alt polis birimlerinin, haber ajanslarının, ulusal ve yerel gazetelerin, ulusal ve yerel televizyonların, yerel spor kulüplerinin, STK'ların, polisle ilgili yardımlaşma dernekleri ve vakıfların hesaplarıdır. Retweet edilen kişisel hesaplar ise genelde bakanların, milletvekillerinin, emniyet genel müdürünün, valilerin, belediye başkanlarının, bürokratların, il emniyet müdürlerinin, polis memurlarının, gazetecilerin ve iş adamlarının hesaplarıdır.

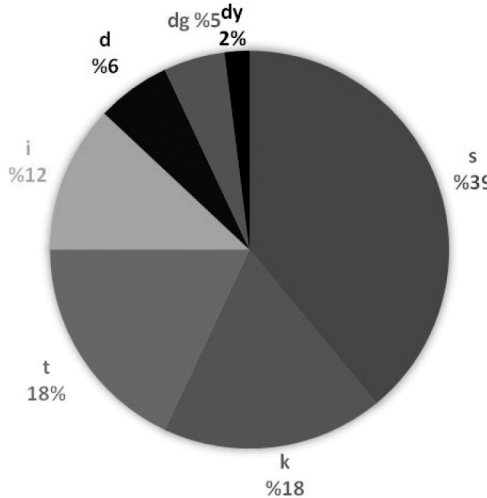
İçerik analizinde sınıflandırma için birbirini dışlayan 7 kategori kullanılmıştır. Yani, bir kategoriye dâhil edilen tweet başka bir kategoriye dâhil edilmemiştir. Bu kategoriler şunlardır:

- *Suç/olay bilgisi*: Operasyonları, yakalamalar, tutuklamalar, ele geçirilen yasa dışı/çalıntı malzemeler, yapılan işlemler, trafik kontrolleri ve polisiye faaliyetlere-kazalara-olaylara dair istatistikî bilgiler.
- *Kurumsal bilgi*: Polis merkezinin fiziksel durumuyla, polislik mesleğiyle, iç işleriyle ve “mesai dışı” aktivitelerle ilgili bilgiler ve haberler.
- *TDP aktiviteleri*: “Huzur toplantıları”, her türlü sosyal aktivite ve projeler, yardım, bilgilendirme ve eğitim faaliyetleri.
- *İpuçları ve duyurular*: Suç önleme ipuçları, kamu spotları, polisiye hizmetlerin kullanımına ve yasalara dair bilgiler.
- *Dilekler*: Genel ve şahsa yönelik kutlamalar, taziyeler, teşekkürler, vs.
- *Diyalog*: Diğer kullanıcılarla etkileşim.
- *Diğer*: Diğer kategorilere girmeyen ya da yalnızca açılmayan linkler içeren tweetler.

Analiz sonucunda en çoktan en aza göre tweet kategorilerinin oranları şu şekilde sunulabilir:

- 1) Suç/olay bilgisi (**s**): %39
- 2) Kurumsal bilgi (**k**): %18
- 3) TDP aktiviteleri (**t**): %18
- 4) İpuçları ve duyurular (**i**): %12
- 5) Dilekler (**d**): %6
- 6) Diğer (**dg**): %5
- 7) Diyalog (**dy**): %2

Kategoriler ve yüzdeleri aşağıdaki şekilde ayrıca sunulmaktadır.

Şekil 2. Tweet kategorileri

Söz konusu kategorilerin illere göre dağılımı ayrıntılı bir şekilde ekteki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 3. İllere göre tweet kategorileri

İl Emniyet Müdürlükleri	Suç/olay bilgisi	Kurumsal Bilgi	TDP Aktiviteleri	İpuçları ve Duyurular	Dilekler	Diğer	Diyalog	Toplam
Bingöl	155	290	496	234	104	22	0	1301
Denizli	651	190	114	91	73	62	58	1239
Eskişehir	691	63	19	215	13	13	22	1030
Siirt	126	100	82	17	29	16	29	399
Erzurum	88	32	56	14	23	34	7	254
Diyarbakır	106	88	16	7	4	0	13	234
Sivas	49	38	25	26	41	6	18	203
Kayseri	61	26	54	23	12	1	14	191
Kocaeli	113	10	2	3	2	2	16	148
Kahramanmaraş	60	22	36	24	5	0	0	147
Antalya	76	24	27	5	7	0	0	139
Van	40	28	14	9	3	26	10	130
Mersin	10	65	41	6	1	2	0	125
Aydın	32	33	19	7	27	0	0	118
Uşak	32	27	21	11	24	1	0	116
Malatya	34	15	20	28	9	4	0	110
Elazığ	44	16	18	3	4	0	0	85
Manisa	12	20	5	6	17	0	14	74
Sinop	7	14	39	9	2	0	0	71
Gaziantep	19	22	9	7	0	0	0	57
Muş	35	3	5	2	0	0	0	45
Mardin	26	5	0	1	6	0	0	38
Adana	29	1	3	1	0	0	1	35
Tekirdağ	2	16	6	1	1	0	0	26
Balıkesir2	0	2	0	18	0	0	1	21
Karabük	5	13	0	0	0	0	0	18
Konya	0	1	0	1	0	0	13	15
Bitlis	0	2	0	0	0	0	0	2
Toplam	2503	1166	1127	769	407	189	210	6371

Görüldüğü üzere il emniyet müdürlüklerinin attıkları tweet'lerin en büyük kısmını "suç/olay bilgisi" oluşturmaktadır. Hatta bu kategori, ikinci en yakın kategori olan "kurumsal bilgi"nin iki katı miktardadır. Bunları sırasıyla "TDP aktiviteleri", "İpuçları ve duyurular", "dilekler", "diğer" ve "diyalog" takip etmektedir. İl emniyet müdürlüklerinin en az tweet attıkları kategori "diyalog"tur ve toplam tweet içindeki payı %2'dir. Bu da

Heverin ve Zach'in (2010) öne sürdüğü üzere, polisin sosyal medyayı klasik medyadan farklı olarak interaktif iletişim olanağı sunduğu için kullandığı argümanı ile uyumsuzluk içerisindedir. Örneğin, Foster (2011) ABD polisinin Twitter'ı sosyal medya olarak kullanmadığını, hatta Twitter'ın "postanedeki aramıyor ilanlarından çok da bir farkı olmadığını" söylerken benzer bir durumu kastetmektedir. Sonuç olarak tek taraflı bir bilgi akışı ve iletişim söz konusudur.

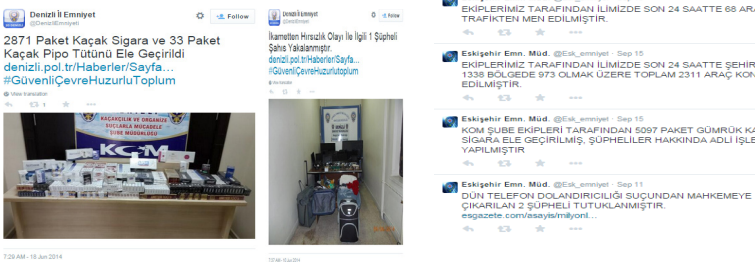
1) Suç/olay bilgisi tweetleri:

İl emniyet müdürlükleri Twitter'da en çok düzenlenen operasyonların, yakalamaların, tutuklamaların, el konulan malzemelerin, yapılan işlemlerin, trafik kontrollerinin ve polisiye faaliyetlere-kazalara-olaylara dair istatistiklerin bilgisini paylaşmaktadır. Bu bulgu, yurt dışındaki farklı polis birimlerinin Twitter hesapları üzerine yapılan analizlerle benzerlik göstermektedir.

6371 tweetin 2501'ini oluşturan ve %39'luk bir paya sahip olan suç/olay bilgisi tweetleri, en fazla tweet atan ilk 10 hesap için de ayrı ayrı, ilk sırada olan Bingöl haricinde, en fazla tweet atılan kategori olmuştur. Doğrudan hesabın kendisi tarafından yazılan tweetlerde kimi zaman operasyon/tutuklama/işlem/el konulan maddeyle ilgili kısa bir bilgi yer alırken kimi zaman da sadece il emniyet müdürlüğünün web ya da Facebook sayfasına link verilmektedir. Bu linkler ise emniyet müdürlüğünün konuya ilişkin yayınladığı basın açıklamalarını, notlarını, bültenlerini, bilgi notlarını, vs. içermektedir.

Kimi zaman "huzur operasyonu" diye nitelenen operasyonlar neredeyse tamamen asayiş ve kaçakçılık operasyonlarıdır. Örneğin, tweetler arasında, siyasi suçlarla ilgili herhangi bir operasyona dair tweete neredeyse hiç rastlanmamıştır. Ancak, Siirt gibi Kürt nüfusun yoğun olduğu illerde siyasal gösterilerde polisle yaşanan çatışmalardan ya da Eskişehir gibi Gezi döneminde Ali İsmail Korkmaz olayı nedeniyle gerginlik yaşamış şehirlerde yine yapılan gösterilerde polisle yaşanan çatışmalarla ilgili tweetler vardır. Ama bu tweetlerin asayiş tweetlerine göre oranı çok düşüktür.

Trafik kontrolleriyle ilgili tweetlerde genelde haftalık ya da aylık kontrol istatistikleri verilmektedir. Bu kontroller arasında kural ihlali yapan sürücüler, rutin denetimler, yazılan cezalar, trafikten men kararları, vs. yer almaktadır. Trafik kazalarına dair de anlık ve istatistikî bilgi verilmektedir. İstatistikî bilgiler ayrıca polisin yaptığı tüm işlemlerin yıllık ya da aylık bilgisinin aktarımını da içermektedir. "Olay" bilgisi kapsamında ise, her zaman suçla ilgili olmasa da polise haber verilen olaylardan söz edebiliriz. Örneğin intihar teşebbüsleri, zehirlenmeler, yangınlar, kazalar, vs.

Şekil 3. Suç/olay bilgisi tweet örnekleri

2) Kurumsal bilgi tweetleri:

İl emniyet müdürlüklerinin en çok tweet attıkları ikinci kategori olan kurumsal bilgi, atılan tüm tweetlerin 1162'sini, yani %18'ini oluşturmaktadır. Kurumsal tweetler, tek tek hesaplara bakıldığında her zaman ikinci sırada gelmese de çoğunlukla ilk üç içerisinde- dir. Yurtdışındaki analizlerle karşılaştırıldığında yine benzer durumlar söz konusudur. Akademiyile, terfilerle, ödüllere, mezunlarla, hayır işleriyle, diğer etkinliklerle, görev başında hayatını kaybeden polis memurlarıyla, vs. ilgili bilgiler içeren tweetler, suç/olay bilgisi veren tweetleri sayısal olarak izlemektedir.

Kurumsal tweetlerin bir kısmı polis merkezlerinin fiziksel durumuyla ve olanaklarıyla ilgilidir. Binalarda yapılan tadilat ve yenileme faaliyetlerine, polis evlerinin sundukları hizmetlere ve kuruma alınan ya da bağışlanan envantere dair bilgiler zaman zaman Twitter'da paylaşılmaktadır. Yapılan bağışlar özellikle belirtilmektedir ki bu şekilde bağışçılara da teşekkür edilmekte ve yeni bağışlar teşvik edilmektedir. Diğer bir grup kurumsal tweet ise genel olarak polislik mesleğiyle ilgilidir. Bunlar genellikle mesleğe giriş sınavları ve prosedürü hakkındaki bilgilerden ve meslek içi eğitim faaliyetlerinden oluşur. Bu tweetlerde polis akademisi, polis meslek yüksekokulları, ya da doğrudan kuruma alım sınavlarıyla ilgili bilgi verilmektedir. Hatta kimi zaman sınavlarda önceden çıkmış soruların listeleri paylaşılmaktadır.

İç işleyişe dair kurumsal tweetler kurum içi ya da kurumlararası ziyaretleri, toplantıları, görev değişikliklerini, ödül ve emeklilik haberlerini içerir. "Ziyaret" haberleri devletin üst kademeleri arasındaki ziyaretleri, halktan kişilerin il emniyet müdürüne yaptıkları ziyaretleri ya da tam tersi emniyet müdürünün şahsen yaptığı ziyaretleri içerir. Üst kademenin karşılıklı ziyaret haberlerinin yanında kimi zaman toplantı haberleri de verilmektedir. Görev değişiklikleriyle ilgili tweetler ise genelde göreve yeni başlayan ya da başka bir göreve atanan emniyet müdürleriyle ilgilidir. Yani daha alt kademelerde gerçekleşen görev değişiklikleri emeklilik söz konusu olmadıkça Twitter'da bildirilmemektedir. Alt kademelerdeki polis memurlarına ilişkin tweetler daha ziyade performans ya da üstün başarı ödülü almış olan çalışan personele ya da hizmet ödülü alan emekli personele ilişkindir. Ayrıca vefat eden polis memurlarının haberleri ve cenaze törenleri de Twitter'dan paylaşılmaktadır.

Kurumsal tweetlerin önemli bir bölümünü de polisin "mesai dışı" etkinlikleri oluşturmaktadır. Polis teşkilatının kendi içindeki farklı sosyalleşme mecraları farklı vesilelerle sık sık Twitter'a taşınmaktadır. Örneğin, farklı polis birimleri arasındaki spor karşılaşmaları ve turnuvalar adım adım takip edilmekte ve aktarılmaktadır. Ama bu faaliyetlerin en çok gündeme getirildiği ve aktarıldığı etkinlik polis teşkilatının kuruluş yıldönümü ve izleyen haftada kutlanan Polis Haftasıdır. Twitter'da geniş yer ayrılan Polis Haftası etkinlikleri resmi törenlerin yanı sıra, halkı eğitici etkinlikleri, çeşitli kutlamaları, sosyal yardım ziyaretlerini, sergileri, eğlenceleri, piknikleri, vs. kapsamaktadır. Bu nedenle, Polis Haftası etkinlikleri bir yanı sıra adeta polisin halkla ilişkiler stratejisinin bir ayağı olarak iş görmektedir ve bir sonraki kategoride ele alınacak olan TDP bağlamında düşünülmelidir. Hafta boyunca yapılan etkinlikler yoluyla polisin sadece suça müdahale edici bir kurum değil aynı zamanda halkı eğiten, muhtaçlara yardım eden, destek olan, yaşlılara ve çocuklara sevgi ve şefkat gösteren bir kurum olduğu vurgulanır. Polis haftası

etkinliklerinin içinde personele yönelik eğlence faaliyetleri de vardır. Bunlar arasında düzenlenen geceler, piknikler, kahvaltılar, doğa yürüyüşleri, yarışmalar ve konserler vardır. Bu tip faaliyetler kimi zaman polis haftası dışında da “moral etkinliği” adı altında düzenlenmekte ve Twitter’den bildirilmektedir. Söz konusu etkinlikler personelin kendi içinde tam bir ekip olduğu, takım ruhuna sahip olduğu ve çok iyi anlaşmaları izlenimini de vermektedir.

Şekil 4. Kurumsal tweet örnekleri

3) TDP aktiviteleri tweetleri:

TDP aktivitelerine dair tweetler 6371 tweetin 1133’ünü, yani yaklaşık %18’ini oluşturmaktadır ve üçüncü sırada gelmektedir. Aslında kurumsal tweetlerle arasında çok az fark vardır. Tek tek hesaplara bakıldığında da, sırası değişmek kaydıyla her zaman en çok tweet atılan ilk 4 kategori arasındadır. Yukarıdaki kategorilere benzer biçimde yine yurt dışında yapılan analizlerle karşılaştırıldığında benzer bir sıralama söz konusudur. Örneğin, Foster (2011) kategorilendirmesinde TDP aktivitelerine dair ayrı bir başlık açmamışsa da ilk sırada gelen “iş” kategorisi içinde “hayır işleri ve diğer etkinlikler” de yer almaktadır. Heverin ve Zach’in (2010) çalışmasında “etkinlik bilgisi” en çok tweet atılan üçüncü kategoridir. Yine benzer bir sonuç Crump’ın (2011) çalışmasında ortaya çıkmaktadır; “ortaklık” diye adlandırdığı ve üçüncü sırada gelen kategori altında yerel otoriteler, eğitim kurumları, gönüllü kuruluşlar gibi farklı yapılarla ortaklaşa yürütülen etkinlikler gelir.

TDP, önleyici polislik yaklaşımı temelinde şekillenmiş polislik stratejilerinden biridir. Türkiye’de ilk kez resmi olarak gündeme gelmesi 2003’te AB işbirliğinde yapılan bir proje sonucunda gerçekleşmiştir.¹⁷ Amaçlanan, “toplumsal mekânlara nüfuz eden”, “duyarlılığı yüksek” polisin “suç olmadan önce, kendiliğinden ve pro-aktif bir anlayışla harekete geçmesidir.”¹⁸ Böylesi bir yaklaşımda polis artık basit bir “gözetleyiciden” ibaret değildir; “koruyucu, düzenleyici ve caydırıcı görevleri yerine getiren bir icra gücüdür”.¹⁹ Tüm bu görevleri yerine getirebilmek için de polis “insani ve günlük ilişkileri düzenleyip” kamu düzenini sağlar.²⁰ En önemlisi de tüm bu suçla mücadele ve güvenlik politikası sürecine toplumun da aktif bir şekilde katılım ve desteğinin sağlanmasıdır.

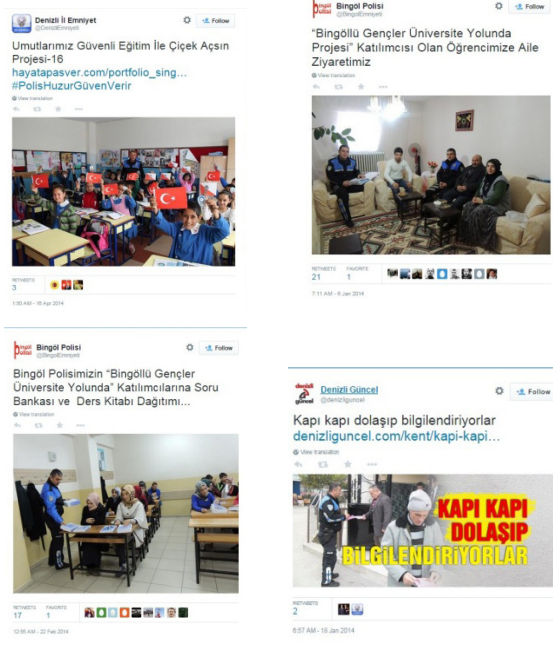
Gönen'in (2013, s.90) "suçla mücadele ve düzenin sağlanmasında "saygıdeğer vatandaşlarla" ilişkiye geçmek" olarak tanımladığı tüm bir TDP hikâyesinin temelinde vatandaş "gönüllü zaptiyeler" haline getirmek vardır. Berksoy'a (2013, s.44) göre TDP "Makbul" vatandaşla iyi ilişkiler geliştirerek, vatandaştan polise istihbarat akışını sağlamaya yönelik bir strateji"dir. Mahallelerde düzenli olarak gerçekleştirilen huzur toplantıları, ya da polis jargonundaki tam tabiriyle "Sorumluluk Alanı Huzur Toplantıları (SAHT)", polis merkezlerinin görev alanlarında vatandaşlarla yapılan ve "gönüllülük" vurgusu sürekli yapılan toplantılardır. "Sorun aktarımı ve çözümü odaklı" olduğu sürekli vurgulanan bu toplantılar aslında ideal birer istihbarat aktarımı platformudur. Örneğin, 2005'te polisçe ilk kez ortaya atılan "Komşuluk Gözetim Sistemi" bu "gönüllü istihbarat ağı"nın bir parçasıdır. Öngörülen, mahallelinin düzenli olarak bir araya gelip bölgelerindeki güvenlik meselelerini tartışmalarıdır. Asıl amaç mahallelinin birbirlerinin "şüpheli" davranışlarını gözleyip gerektiğinde polise bildirmeleri, böylelikle enformel toplumsal kontrol mekanizmalarını güçlendirmeleridir.

İstihbarat toplamak her zaman devletin en hayati stratejilerinden biri olagelmıştır. Hatta devlet bir "istihbarat toplama aygıtı" olarak tanımlanabilir (Neocleous, 2003,s.49). Neocleous'a (2003, s.61) göre devlet sürekli, kendi dışındaki ya da kendine karşı çıkan herkesi düşman olarak, yani bir "güvenlik riski" olarak gördüğü paranoyak bir ruh hali içindedir. Bu nedenle, toplumsal düzenin dışında kalan herkes otomatik olarak tehdit oluşturmaktadır. TDP uygulamaları olan huzur toplantıları ve komşuluk gözetim sistemleri de vatandaşın birbirinin polisi ya da diğer bir deyişle "devlet aklının casusları" haline getirerek gündelik hayatını sürekli izleme, gözleme ve kontrol altında tutma stratejileridir.

TDP'in diğer faaliyet alanları halka yönelik bilgilendirme toplantıları ve çalışmaları, vatandaştan gelen talep/sorunların ilgili kurumlara iletilmesinde bir aracı işlevi görmek, sosyal etkinlikler ve yardım faaliyetleri düzenlemek, suç mağdurları ve diğer ihtiyaç sahiplerine (örn, yakınlarını kaybedenlere taziye ziyaretleri, çocuk bakımevleri ve huzurevleri ziyaretleri, özel günlerde gerçekleştirilen diğer ziyaretler) destek ziyaretleri gerçekleştirmek, eğitim kurumlarında öğrencilere yönelik bilgilendirici ve farkındalık artırıcı etkinlikler yapmak ve "bireysel irtibat çalışmaları" gerçekleştirmektir. Bireysel irtibat çalışmalarından kasıt toplumla "bireysel yönü ağır basan ilişkiler" kurmaktır.²¹ Amaçlanan ise "topluma polisin farklı bir yüzünü sergileyerek" polisin güvenilirliğini arttırmaktır. Yani, diğer bir deyişle, TDP bir yönüyle de polisin yeni halkla ilişkiler stratejisidir. Zaten, polislik vatandaşın "müşteri" olarak tanımlandığı sektörel bir hizmet haline gelmiştir. EGM'nin TDP dokümanına göre amaçlardan biri de "güvenlik memnuniyet ölçümleri yapılarak, müşteri odaklı hizmet anlayışı geliştirmek"tir.²² Bu da, özel güvenliğin gelişimiyle birlikte düşünüldüğünde, polisliğin yavaş yavaş alınıp satılabilen bir hizmet haline geldiğine işaret etmektedir.

İl emniyet müdürlüklerinin TDP aktivitelerine dair attıkları tweetlerde kurumun yürüttüğü sosyal projelerden söz edilir. Örneğin, 2014 yılı içinde en çok tweet atan il emniyet müdürlüğü olan Bingöl, kendisinin de ayrıca en çok tweet attığı TDP aktiviteleri kategorisinde sık sık yaptığı sosyal projelerden haber vermektedir. Hatta hem kullandığı sosyal medya hesaplarını²³ hem de 2013 yılında yaptığı sosyal projeleri tanıtan

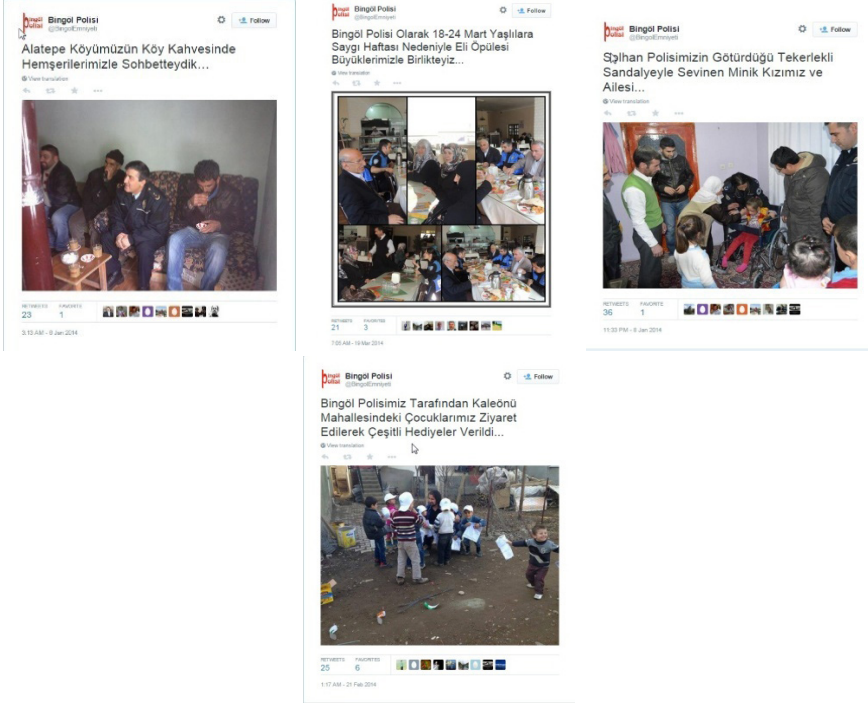
birer video hazırlamıştır.²⁴ Tweetlerden görüldüğü kadarıyla projelerin ortak noktası çocuklar ve gençlere yönelik olmalarıdır.²⁵ Diğer illerin emniyet müdürlükleri de benzer projeler paylaşmıştır.²⁶ Sosyal projeler aynı zamanda bilgilendirme/egitime hedefleri de gütmektedir.²⁷ Böyle projelerle bağlantılı olarak yapılan seminerler, verilen kurslar, vs. de tweetlere konu olmaktadır. Sürücülere ve çocuklara trafik eğitimi veren, velileri ve öğrencileri uyuşturucu bağımlılığı, bilinçli internet kullanımı ve siber suçlar konusunda bilgilendiren seminerler düzenlenmiştir. Madde bağımlılığının zararları sahnelenen tiyatro oyunlarıyla anlatılmıştır. Ayrıca polislik mesleğini tanıtıcı stantlar açılmış, seminerler verilmiştir.

Şekil 5. TDP aktiviteleri tweet örnekleri-I

TDP'nin mahalle etkinlikleri kapsamında huzur toplantılarından söz edilmektedir. Huzur toplantıları mahalleliyle kahvehane, muhtarlık, vs. gibi alanlarda toplanılarak güncel olaylar ve suçlar hakkında bilgilendirme yapılması şeklinde gerçekleşmektedir. Tweetlerden görüldüğü üzere aynı zamanda mahallenin ve mahallelinin sıkıntıları, soruları ve istekleri de dinlenmektedir. Ayrıca, halkla sıcak ilişkiler içinde olduğunun gösterilmesi için sık sık mahalleliyle yapılan halı saha maçlarından, köy kahvesi sohbetlerinden, muhtarlara, taksi duraklarına ve diğer esnafa yapılan ziyaretlerden ve sokakta vatandaşla bayramlaşmadan fotoğraflar aktarılmaktadır. Toplumun farklı kesimleriyle olan diyalogu vurgulamak için Yaşlılar Haftasında yapılan huzurevi ziyaretleri, Körler Haftasında yapılan Altı Nokta Körler Derneği ziyareti gibi özel gün ziyaretleri de bildirilmektedir. Bunların yanı sıra yardım derneklerine, STK'lara, yerel gazetelere, yardım edilen/burs verilen öğrencilerin ve şehitlerin ailelerine yapılan ziyaretler, (kimi zaman

polis eşlerinin yardım derneklerince organize edilen) tekerlekli sandalye yardımları, ramazan paketi dağıtımları, iftar yemekleri, kitap bağışları, kan bağışları, öğrenciler için düzenlenen sinema şenlikleri, çocuklara dağıtılan hediyeler, hatta turistlere yardımcı olan polisler bile Twitter’den aktarılmaktadır.

Şekil 6. TDP aktiviteleri tweet örnekleri-II

Engelliler ve bakıma muhtaç toplumsal gruplara polis tarafından özel bir ilgi gösterildiği Twitter’den izlenebilmektedir. Genelde engelli ya da yardıma muhtaç çocukların bulunduğu Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde sık sık etkinlik yapıldığı ve bunun da sürekli Twitter’den duyurulduğu gözlemlenmiştir. Örneğin, Denizli’de polisin sponsoru olduğu anlaşılın ve engelliler için bir eğitim kurumu olan “Polis Amca Özel Eğitim Merkezi” öğrencilerinin hazırladıkları çeşitli gösterilerin haberleri Twitter’den sürekli verilmektedir. Ya da engelliler için özel etkinlikler düzenlenmekte, engellilere bilgisayar, vs. gibi yardımlar hatta sembolik askerlik ve teskere törenleri yapılmaktadır ve bunlara dair de bol fotoğraflı tweetler atılmaktadır.

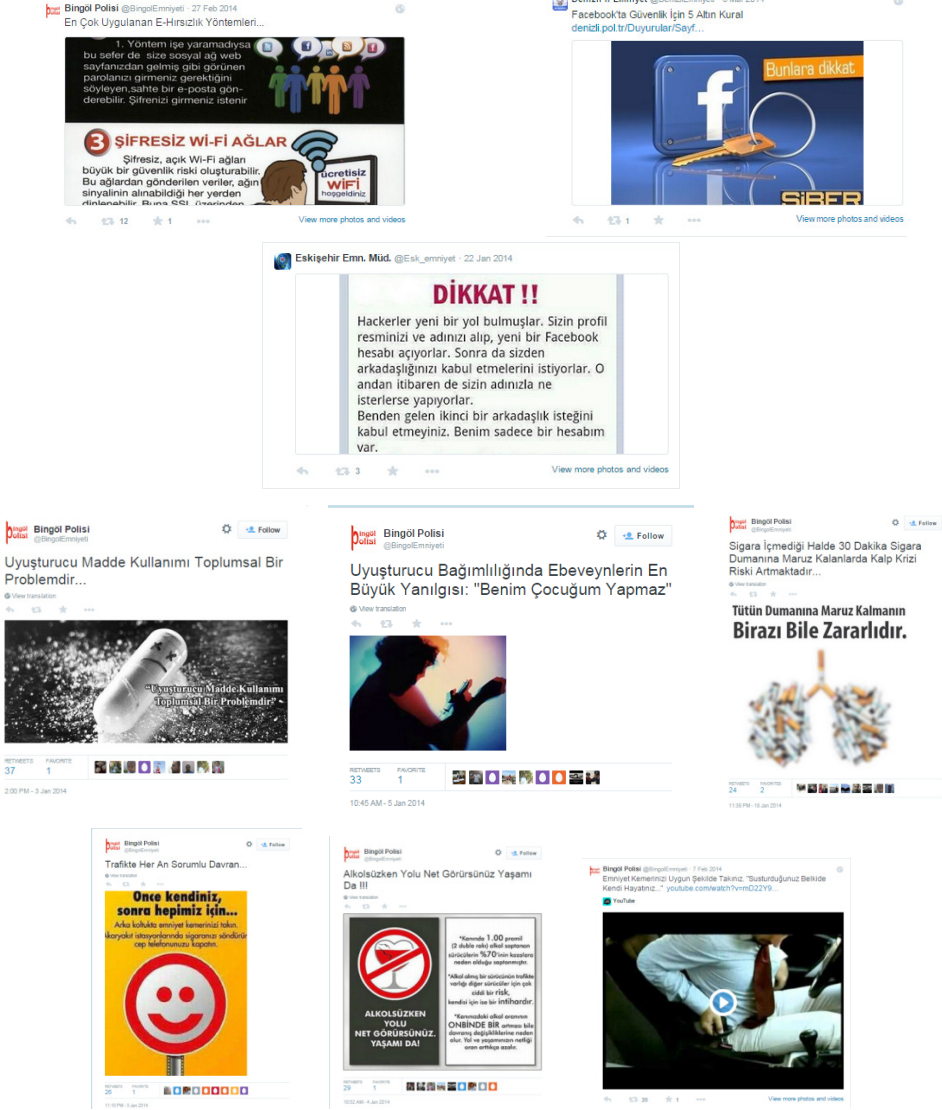
Şekil 7. TDP aktiviteleri tweet örnekleri-III

TDP aktivitelerine ilişkin tweetlerde ön plana çıkan vurgu, “toplumun dezavantajlı” ya da “kırılgan” kesimleri denebilecek çocuklar, yaşlılar, engelliler, yoksullar, yani kısacası “yardıma muhtaç” kesimleriyle “ilişkiye geçilmiştir”.²⁸ Verilen mesaj ise söz konusu kesimlerin yanında bulunduğu, onlara destek olduğudur. Ancak hem bu mesajın verilmiş biçimi hem de içeriğinde birtakım sorunlar vardır. İlk olarak, yardım edilen söz konusu toplumsal gruplar, ister engelliler olsun ister yoksul çocuklar, mütemadiyen tweetler aracılığıyla teşhir edilmektedir. Hayırseverlik faaliyeti kendi için bir faaliyet olmaktan çıkıp bir halkla ilişkiler kampanyasına, yardım edilen gruplar ise teşhirlilik birer nesneye dönüşmektedir. Diğer bir deyişle, yoksulluğun ya da genel olarak mahrumiyetin pornografisi yapılmakta, sosyal medya yoluyla bir kez daha “mahremiyet alenileşmektedir”. İçerikle ilgili sorun ise TDP faaliyetleri kapsamında desteklenen toplumun kime göre, hangi toplum olduğudur. Örneğin, yanında bulunan “toplumun dezavantajlı kesimleri”, ancak belli dezavantajlara, yani “makbul dezavantajlara” sahip olan kesimlerdir. Örneğin, TDP projeleri kapsamında yardım edilen gruplar arasında ne yerlerinden edilen Romanları görürüz ne de zorunlu göç mağduru Kürt kent yoksullarını. Herhangi bir siyasi çağrışımı olan ya da bir şekilde iktidarla ihtilafli toplumsal gruplar ne kadar dezavantajlı olurlarsa olsunlar TDP kapsamına girmezler. Bu nedenle aslında söz konusu olan belli bir tür toplum tahayyülüdür ve TDP de bu tahayyülü kurup yerleştirmek için yürütülen bir polislik biçimidir.

4) İpuçları ve duyurular tweetleri:

En çok tweet atılan dördüncü kategori olan ipuçları ve duyurular, atılan tüm tweetlerin 769’unu ve %12’sini oluşturmaktadır. Yurtdışındaki tweet analizlerinin sıralamalarıyla karşılaştırıldığında yine benzer bir durum söz konusudur. Bu kategoriyi ipuçları ve duyurular olarak ikiye ayırırsak, ilk kategoride suç önleme ipuçları ve kamu spotlarından söz edebiliriz. Bu tweetler çoğunlukla EGM tarafından hazırlanmış görselleri ya da çekilmiş kamu spotu videolarını içerir. İnternet güvenliği en sık tweet atılan konulardan biridir. Tweetler kimlik hırsızlığıyla ve korunma yollarıyla ilgili bilgilerle doludur. Aynı doğrultuda telefon ya da kredi kartı çaldırıldığında yapılması gerekenler, sosyal medya yoluyla yapılan dolandırıcılıklara karşı uyarılar sık sık tweetlerde yer bulmaktadır. Bu

kategorideki bir diğ er önemli konular da madde bağımlılığı konusunda bilgilendiren ve uyar an tweetler ile trafik kurallarıyla ilgili tweetlerdir.

Şekil 8. İpuçları ve duyurular tweet örnekleri-1

Duyurular adı altında toplayabileceğimiz tweetler polisiye hizmetlerin kullanımına dair bilgilendirme (155'in nasıl kullanılacağı gibi), emniyetin eğitici yayınlarına/web sayfalarına linkler (çocuklara yönelik trafik, genel güvenlik gibi konularda bilgi veren EGM Çocuk web sitesi ya da Polis Akademisi Başkanlığı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Büro Amirliği tarafından yayınlanan "Yaşam Rehberim" dergisinin online sürümü gibi), yasalara/

düzenlemelere/yönetmeliklere dair bilgilendirmeler içerir. Son grup tweetlerde kamu düzenini bozan suçların tanımları verilir, bu suçların hangi yasanın kaçınıcı maddesiyle nasıl cezalandırıldığı anlatılır. Polisin yürüttüğü pasaport, ehliyet, vs. gibi işlemlerin ya da para cezalarının basamakları, ücretleri, evrakı vs. açıklanır. Toplantı ve gösteri yürüyüşlerine dair düzenlemeler anlatılır. Trafik kurallarıyla, hız limitleriyle ilgili bilgi verilir.

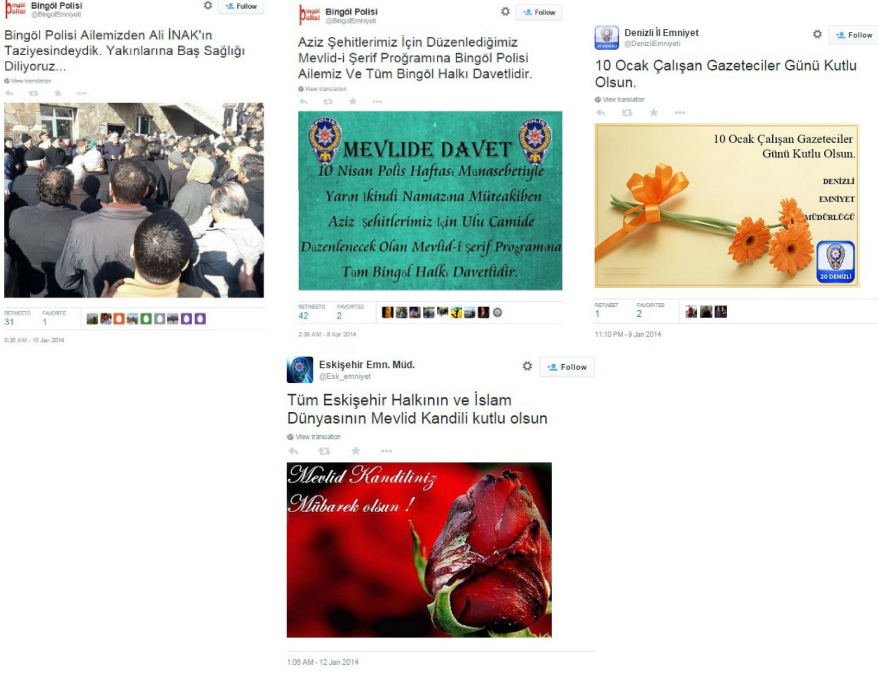
Şekil 9. İpuçları ve duyurular tweet örnekleri-II

Bu kategorideki tweetlerin özellikle ipuçlarını ve kamu spotlarını barındıran kısmı TDP kapsamında düşünülebilir; zira, bilgilendirici ve “farkındalık arttırıcı” faaliyetlerin bir parçasıdırlar.

5) Dilek tweetleri:

“Dilekler” başlığı altında toplanabilecek kutlama, taziye, teşekkür, vs. tweetleri, il emniyet müdürlüklerinin attıkları tweetlerin %6’sını oluşturur ve beşinci sırada gelir. Yurtdışındaki analizlerde her zaman ayrı bir kategori olarak değerlendirilmemiştir. Burada bizim ayrı bir kategori olarak ayırmamızın sebebi, Twitter’ı aktif olarak kullanan il emniyet müdürlüklerinin özel günlere önem verdiğinin görülmesi ve zaten bunun bir TDP stratejisi olmasıdır. Özel gün kutlamaları genel ya da kişisel olarak ikiye ayrılır. Genel kutlamalar içinde resmi ve dini bayramlar/günler, kandiller, çeşitli haftalar (İtfaiye, Kardeşlik, Engelliler, Yeşilay, vs.) ve günler (Gaziler, Sağlık, Avukatlar, Tüketiciler, Radyo, Kadınlar, Sigarayı Bırakma, İdareciler, Çalışan Gazeteciler, Anneler, Babalar, vs.) yer alır. Kişisel özel gün kutlamaları ise genelde personele yönelik başarı, doğum/doğum günü, evlilik ve ödül gibi tebrikleri içerir. Bu kategorinin altında ayrıca başsağlığı ve geçmiş olsun dilekleri, teşekkürler, (sınavlar, maçlar vs. için) başarı dilekleri, şehitleri anma, görev başında hayatını kaybeden personel için taziye evi ziyaretleri, düzen-

lenen mevlitler ve dualar da yer alır. Genel kutlamalar ve dilekler yoluyla toplumun her kesimiyle diyalog halinde olduğu ima edilirken, daha şahsi dilek ve tebrikler TDP'nin “bireysel yönü ağır basan ilişkiler kurma” hedefinin bir parçasıdır. Ancak özellikle dini özel gün kutlamaları bağlamında düşünüldüğünde, Türkiye’deki Sünni Müslüman çoğunluğun yegane hedef kitle olarak tanımlandığı görülmektedir.

Şekil 10. Dilekler tweet örnekleri

6) Diyalog tweetleri:

Diğer kullanıcılarla herhangi bir şekilde diyaloga girilen tweetler, il emniyet müdürlüklerinin attıkları tüm tweetler arasında en az sayıda olanıdır ve tüm tweetlerin yalnızca %2'sini oluşturur. Yurtdışındaki çalışmalarda da benzer bir durum söz konusudur. Çalışmanın başında da belirttiğimiz gibi, Twitter etkileşimli bir sosyal medya platformundan ziyade tek taraflı bir ilan tahtası olarak kullanılmaktadır. Çalışmanın kapsamında altı çizilebilecek ilginç bir nokta, genelde en çok tweeti, özelden en çok TDP faaliyeti tweeti atmış olan Bingöl'ün diyalog kategorisine girebilecek hiçbir tweet atmamış olmasıdır. Diğer bir deyişle, toplumsal ilişkilere en çok önem veriyormuş gibi görünen il emniyet müdürlüğü sosyal medya üzerinden vatandaşla herhangi bir diyaloga girmemektedir.

Diyalog tweetleri “mention” ile belirtilen diğer kullanıcılara cevap ya da diğer kullanıcıların il emniyet müdürlüğüyle ilgili “olumlu” yorumlarının “retweet”i şeklindedir. Diyalog tweetlerinde kimi zaman kullanıcıların şikâyet, ihbar, talep ya da ricalarına yanıt verilir. Bazen belli konularda bilgi verilir, izlenmesi gereken süreç anlatılır.

7) Diğer tweetler:

Diğer tweetler kategorisi, yukarıdaki altı kategorinin dışında kalan tweetler için oluşturulmuştur ve tüm tweetlerin %5'ine tekabül eder. Bu kapsamda kentin fiziksel güzellikleri veya hava durumu gibi polislikle ya da kamu düzeniyle herhangi bir şekilde ilgisi olmayan tweetler, tekzipler ya da açılmayan linkler yer alır. Tekzipler sayıları çok az olduğu ve diğer kategorilere dâhil edilemediği için burada yer almıştır ve çoğunlukla şiddet kullanımı, hak ihlali ve görev ihmali iddialarına karşın polisin yaptığı açıklamaları içerir.

Sonuç Yerine

Türkiye'deki il emniyet müdürlüklerinin Twitter hesaplarının 2014 yılı içinde attıkları tweetlerin incelenmesi ile birtakım nicel ve nitel sonuçlara ulaşılmıştır. İlk olarak, bir kentin nüfusuyla il emniyet müdürlüğünün attığı tweet doğru orantılı değildir. Şöyle ki, il emniyet müdürlükleri en aktif Twitter hesaplarına sahip olan kentler en kalabalık kentler değildir. Hatta ülkenin en büyük şehirlerinin emniyet müdürlüklerinin hesapları (İstanbul, Ankara) ya tamamen atıldır, ya da hesapları yoktur (İzmir, Bursa). İl emniyet müdürlüklerinin Twitter hesaplarından yalnızca Şanlıurfa'nınki korumalıdır; diğerleri açık hesaplardır. Tüm bu hesapların attıkları tweetlerin en büyük kısmı suç/olay bilgisi vermek için atılırken, en az tweet diğer kullanıcılarla diyaloga girilen tweetlerdir. Bu nedenle, Twitter etkileşimli bir iletişim yolu olmaktan ziyade tek taraflı bir ilan tahtası olarak kullanılmaktadır.

İl emniyet müdürlükleri temelinde yapılan bu çalışmanın bulguları, Türk polis teşkilatının sosyal medya kullanımının belirli bir standardı olmadığını düşündürmektedir. Yani İngiltere'dekine benzer sistematik ve standart bir sosyal medya kullanım stratejisi görülmemiştir.²⁹ Şöyle ki, farklı polis müdürlüklerinin farklı Twitter hesap politikaları vardır. Bazı kentlerde suç/olay bilgisi konusunda tweet atılmasına ağırlık verilirken, bazılarında TDP aktivitelerinin, yani yardım ve hayırseverlik, eğitim, vs. etkinliklerinin aktarımına önem verilmektedir.

Ancak şurası da kesin bir gerçektir ki polis, özellikle de Gezi olaylarından sonra sosyal medyanın kamuoyu oluşturma, iletişim ve etkileşim olduğu kadar gözetleme, izleme ve fişleme potansiyelini de kavramış ve bir sosyal medyada var olma hamlesine girişmiştir. Sosyal medyanın her yerde olma özelliği, kolluk gücünün hem suçla mücadele eden bir yasa koruyucu güç hem de toplumsal hayatın her alanına nüfuz eden, onu düzenleyip yeniden üreten bir düzen kurucu güç olarak her yerde var olma arzusu ve iddiasını pekiştirmektedir. Suç/olay bilgisi tweetleri yoluyla aktarılan "başarılı" operasyonlar, tutuklamalar, el koymalar, vs. devletin zor aygıtı olarak polise dair "muktedir" bir imge kurar. TDP faaliyetleri ve onun uzantıları olarak suç önleme ipuçları ve kişisel dilek tweetleri ise devletin pedagojik ve ideolojik aygıtı olarak polisin toplumsal hayatın yeniden örgütlenmesi, toplumsal dayanışma örüntüleri ve rollerin yeniden üretilmesinde ne kadar hayati bir pozisyonda olduğunu ve de sahip olduğu sonsuz imkânları sergiler. Her iki durumda da sosyal medyanın her yerdeliğiyle polisin her yerdeliği örtüşmektedir.

Notlar:

- 1 Aşağıda polis teşkilatının sosyal medya kullanımı ile istatistiklerde bunu ayrıntılı bir şekilde ele alıyoruz.
- 2 Araştırmamız çerçevesinde iletişime geçtiğimiz Dr. Altunbaş'a yardımı ve önerileri için teşekkürü borç biliriz.
- 3 Konuyla ilgili olarak son derece ilgi çekici tartışmaların yürütüldüğü Peters ve Bulut (2014) derlemesindeki makaleler incelenebilir. Örneğin Cote ve Pybus (2014, s. 242) Facebook gibi sosyal ağlarda belirginleşen şeyin, maddi olmayan emeğin, *maddi olmayan emek 2.0* adını verdikleri özel bir türü olduğunu belirtirler. Araştırmacılara göre "Facebook'un görünürde durmadan artan piyasa değeri, tamamen kullanıcıların maddi olmayan ve hissi emeklerini sisteme yükleme gönüllülüğüne dayanır" (2014, s. 259). Aynı derlemede Fuchs (2014) kullanıcıların (producer/üretici ve user/kullanıcı terimlerinin birleştirilmesi ile oluşturulan prosumer/ürekullanıcı kavramını kullanır) çevrimiçi olarak harcadıkları zamanın çoğunda Google, News Corp. (MySpace'in sahibi), ya da Yahoo! (Flickr'ın sahibi) ve diğer İnternet firmaları gibi büyük şirketler için kâr ürettiklerini belirtir.
- 4 "Everything We Know About Facebook's Secret Mood Manipulation Experiment", *The Atlantic*, 28.06.2014.
- 5 "Google Her Yerde!", <https://yarimada.gen.tr/?p=373> (Erişim Tarihi: 24.01.2015). Google'ın kuruluşunun "karanlık" tarihi üzerine ayrıntılı bir araştırmacı gazetecilik çalışması için Nafeez Ahmed'e bakılabilir "How the CIA made Google: Inside the secret network behind mass surveillance, endless war, and Skynet", <https://medium.com/@NafeezAhmed/how-the-cia-made-google-e836451a959e> (Erişim Tarihi: 25.03.2015). Bu yazıya dikkat çektiği için hakeme teşekkür ederiz. Google'a alternatif olarak "Sizi izlemeyen arama motoru", mottosu ile çalışan DuckDuckGo arama motorundan bahsetmek olmaz <https://duckduckgo.com/>.
- 6 Yakın zamanda Tevfik Uyar'ın, Türkiye'de bankaların akıllı telefon ve tablet uygulamalarının nasıl gözetim ve denetim araçları olarak işlev görebildiğine dair yazısı için bkz. "Bankanız sizi gözetliyor olabilir mi?", <http://www.tevfikuyar.com/2015/blog/gunluk/bankaniz-sizi-gozetliyor-olabilir-mi.html> (Erişim Tarihi: 24.01.2015).
- 7 Alternatif Bilişim Derneği, Türkiye'de İnternet'in Durumu 2013, <https://www.alternatifbilisim.org/w/images/Turkiyede-internetin-durumu-2013.pdf> (Erişim Tarihi: 24.01.2015).
- 8 Mutlu Binark, Yelda Gizem Ünal, Işık Mater, Osman Coşkunoglu, Özgür Uçkan, Melih Kırılıdoğ, Ahmet A. Sabancı, Tuğrul Çomu, Ali Rıza Keleş, Burak Özçetin, "Alternatif Bilişim Derneği Yuvarlak Masa Toplantısı: 5651 Sayılı Yasa ve İnternetin Geleceği", *Ayrıntı Dergi*, s.3, Mart Nisan 2104. Ayrıca bkz. S. Arslantaş-Toktaş vd. (2012) *Türkiye'de Dijital Gözetim: TC Kimlik Kartlarından E Kimlik Kartlarına Yurttaşın Sayısal Bedenleniş*. İstanbul: Alternatif Bilişim Derneği E Kitap: <http://ekitap.alternatifbilisim.org/turkiyede-dijital-gozetim.html>. (Erişim Tarihi: 09.04.2015).
- 9 Ağ tarafsızlığı konusu elbette ki sadece Türkiye'de değil, gelişmiş ülkelerde de en önde gelen meselelerden birisidir. Birleşik Devletler'de Şubat (2015) sonunda FCC'nin (*Federal Communications Commission*) ağ tarafsızlığını sağlamak adına attığı olumlu adım ve bunun hemen ardından başını AT&T'nin çektiği servis sağlayıcıları lobisinin buna sert tepkisi mücadelenin niteliği hakkında fikir vermektedir. Konuyla ilgili Victor Pickard'ın kısa değerlendirmesi için, "How the Internet Was Saved... and Why the Battle Continues", Huff Post, 03.03.2015, http://www.huffingtonpost.com/victor-pickard/how-the-internet-was-saved_b_6794984.html (Erişim Tarihi: 25.03.2015). Bu yazıya dikkat çektiği için hakeme teşekkür ederiz.
- 10 Bu yetkiyi veren torba yasa maddesi daha sonra Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. "AYM, TİB'in 'torba'dan çıkan yeni yetkilerini sıfırladı", *Diken*, 02.10.2014, <http://www.diken.com.tr/aym-tibin-torbadan-cikan-yetkilerini-sifirladi/>(Erişim Tarihi: 24.01.2015).
- 11 "Ak Parti'den Anayasa Mahkemesi'ne zehir zemberek sözler", *Radikal*, 03.04.2014, <http://www.radikal.com.tr/turkiye/ak-partiden-anayasa-mahkemesine-zehir-zemberek-sozler-1184727> (Erişim Tarihi: 24.01.2015).
- 12 "Sağlık Bakanlığı SGK bilgilerini sattığını doğruladı: İsim vermeden sattık", *Birgün*, 25.10.2014, <http://www.birgun.net/news/view/saglik-bakanligi-sgk-bilgilerini-sattigini-dogruladi-isim-vermeden->

[sattik/7770](#) (Erişim Tarihi: 24.01.2015).

13 Bu hesaplar arasında Balıkesir'in iki hesabı görünmektedir. 2012'de açılan ilk hesaptan toplam aynı yıl içinde yalnızca 2 tweet atılmıştır. Uzun süre kullanılmayan bu hesabın yerini büyük olasılıkla daha sonra 2014'te açılan diğer hesap almıştır. Ancak ilk hesap da hala açık görünmektedir.

14 Tüm İl Emniyet müdürlüğü Twitter hesapları içinde yalnızca Şanlıurfa'nın hesabı 'korunmalıdır'; yani, dışarıdan erişime kapalıdır.

15 Söz konusu il emniyet müdürlükleri Adana, Ankara, Balıkesir, Bingöl, Bitlis, Bolu, Denizli, Diyarbakır, Elazığ, Erzurum, Gaziantep, Isparta, İstanbul, Karabük, Kars, Kayseri, Kocaeli, Malatya, Mardin, Mersin, Muş, Sinop, Sivas, Şanlıurfa, Tekirdağ, Uşak ve Van'dır. Tunceli de söz konusu listede yer almaktadır ancak Twitter hesabı bulunmamaktadır.

16 Toplam 40 hesaptan yalnızca 28'inin analiz edilmesinin sebebi Şanlıurfa'nın hesabının korunmalı olması ve diğer 11 hesabın da 2014 içinde hiç tweet atmamış olmasıdır. Bu durumda geriye analiz edilecek 28 hesap kalmaktadır.

17 Emniyet Genel Müdürlüğü'nün İspanya ile ortaklaşa yürüttüğü "Türk Polis Teşkilatının Sorumluluğunun, Verimliliğinin ve Etkinliğinin Güçlendirilmesi Twinning (Eşleştirme) Projesi" kapsamında "Toplum Destekli Polislik" alt bileşenlerden biri olarak tanımlanmıştır. EGM Asayiş Dairesi Başkanlığı, Toplum Destekli Polislik Şube Müdürlüğü, <http://www.asayis.pol.tr/sayfalar/tdp.aspx> (Erişim Tarihi: 08.03.2015).

18 EGM, a.g.y.

19 EGM, a.g.y.

20 EGM, a.g.y.

21 EGM, a.g.y.

22 EGM, a.g.y.

23 Bakınız: <https://www.youtube.com/watch?v=8TTit9cc29o> Erişim Tarihi: 08.03.2015.

24 Bakınız: <https://www.youtube.com/watch?v=qV1gz4vfSu0&feature=youtu.be> Erişim Tarihi: 08.03.2015

25 Birkaç örnek vermek gerekirse "Umudumuz Bingöllü Gençler Projesi" kapsamında liselerarası bilgi yarışmaları, İstanbul gezisi, ücretsiz tiyatro gösterileri, yaz kampı ve pilav şenliği düzenlenmiş; öğrencilere okulumuz eğitimi verilmiş ve kıyafet ve kırtasiye yardımı yapılmıştır. "Binkanka Çocuklarla Buluşuyor Projesi", "Bingöllü Gençler Spora Projesi", "Bizim Fidanlarımız Projesi", "Bingöllü Gençler Üniversite Yolunda Projesi", "Oley Bisikletim Var, Artık Bir Tur Versene Demeyeceğim Projesi", "İlk Adımda Dost Eli Projesi", "Trafik Dedektifleri Projesi" ve "1120 Öğrenciye Giysi Dağıtım Projesi" Twitter'da paylaşılan diğer etkinliklerdir. Diğer illerin emniyet müdürlükleri de benzer projeler paylaşmıştır.

26 Bu kategoride Bingöl'den sonra en çok tweet atan iki il emniyet müdürlüğü olan Denizli ve Siirt de benzer tweetler atmıştır. Örneğin, Denizli'de suça meyilli ya da sürüklenmiş çocukların spora yönlendirilmesi amaçlayan "Hayata Pas Ver Projesi" kapsamında yapılan spor malzemesi yardımları ve düzenlenen turnuvalardan söz edilmekte; Siirt'te ise maddi durumu elverişsiz çocuklara ücretsiz üniversite sınavlarına hazırlık kursu verilmesini amaçlayan "Yeşeren Umutlar Projesi" projesi ile ders alan çocukların ve ailelerine yapılan ziyaretlerin fotoğrafları paylaşılmaktadır.

27 Örneğin, Denizli'de yürütülen "Polisten Mektup Var Projesi" kapsamında polis memurları kapı kapı dolaşarak dolandırıcılığa, hırsızlığa, vs. karşı uyarıcı ya da soba ve şofben zehirlenmelerine karşı bilgilendiren mektuplar dağıtmıştır. Eskişehir'de de benzer mektuplar uyuşturucu bağımlılığı, İnternet kullanımı ve hayvan sevgisi konularında dağıtılmıştır.

28 Burada, "ilişkiye geçme" terimini tam da ACPO'nun "Engage" dokümanında ifade edildiği şekliyle kullanıyoruz.

29 Bilgi edinme kanunu çerçevesinde Antalya İl Emniyet Müdürlüğüne yaptığımız başvuruya cevaben verilen bilgide konuyla ilgili 06.03.2012 tarihli Emniyet Genel Müdürlüğü personeline dair bir düzenlemeye işaret edilmiştir. "Emniyet görevlilerinin sosyal medya kullanım kuralları ile ilgili olarak Emniyet Genel Müdürlüğü Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı'nın 06.03.2012 tarihli yazılı ekinde gönderilen Sosyal Paylaşım Sitelerinde Emniyet Teşkilatı Birimleri ile Personeline Ait Hesapların Açılması

ve Kullanımına Dair Standardın “Kişisel Hesaplar” başlıklı bölümünde;“Emniyet Teşkilatı personelinin, sosyal paylaşım sitelerinde açacağı hesaplarda Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğünde belirtilen disiplin suçlarından olan “Hizmet dışında resmi sıfatının gerektirdiği saygınlığı ve güven duygusunu sarsacak eylem ve davranışlarda” bulunulmayacağı, aksine hareket durumunda hakkında ilgili disiplin maddelerinin uygulanacağı, Emniyet Teşkilatı personelinin, sosyal paylaşım sitelerinde açacağı kişisel hesaplarda, Emniyet Teşkilatını temsil eden resmi üniforma, logo, teçhizat, çalıştığı birim vb. görüntülerin yer almayacağı” belirtilmiştir.

Kaynaklar

- Altunbaş, F. (2014). *Sosyal Medyanın Gücü*. Konya: Çizgi.
- Assange, J. (2013). *Şifrepunk* (A. Temiz, Çev.) İstanbul: Metis.
- Assange, J. (2014). *When Google Met WikiLeaks*. New York: OR Books.
- Aydın, D. H., Ceyhan, Ç. ve Aydın, M. B. (2013). İfade Özgürlüğü Açısından Ağ Tarafsızlığı Kavramı ve Türkiye’deki Hukuki Düzenlemeler ve Pratik Uygulamaları. *Mülkiye Dergisi*. Erişim Tarihi 01.01.2015, <http://mulkiyederigi.org/article/view/1003000246>
- Baker, U. (2001). F-Tipi, Mernis ve İnternet: Hapishanenin İçi ve Dışı. *Birikim*, (141).
- Bauman, Z. (2000). *Liquid Modernity*. Cambridge: Polity Press.
- Bauman, Z. ve Lyon, D. (2013). *Akışkan Gözetim* (E. Yılmaz, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Binark, M., Ünal, Y. G., Mater, I., Coşkunoglu, O., Uçkan, Ö., Kırıldıoğ, M., ... Özçetin, B. (2013). *Türkiye’de İnternet’in Durumu 2013*. İstanbul. Erişim tarihi 01.01.2105, <https://www.alternatifbilisim.org/w/images/Turkiyede-internetin-durumu-2013.pdf>
- Castells, M. (2012). *Networks of Outrage and Hope*. London: Polity Press.
- Cote, M. ve Pybus, J. (2014). Maddi Olmayan Emek 2.0’ı Öğrenme: Facebook ve Sosyal Ağlar. içinde M. A. Peters ve E. Bulut (Der.), *Bilişsel Kapitalizm: Eğitim ve Dijital Emek* (ss. 241–270). İstanbul: Notabene.
- Crump, J. (2011). What are police doing on Twitter? Social media, the police and the public. *Policy & Internet*, 3(4), ss. 1–25.
- Deleuze, G. (1992). Postscript on the Societies of Control. *October*, 59, ss. 3–7.
- Foster, R. E. (2011). *Law Enforcement on Twitter: Who’s Tweeting and What*. LA.
- Fuchs, C. (2014). Bilişsel Kapitalizm ya da Enformasyonel Kapitalizm? Enformasyonel Ekonomide Sınıfın Rolü. içinde M. A. Peters ve E. Bulut (Der.), *Bilişsel Kapitalizm: Eğitim ve Dijital Emek* (ss. 137–189). İstanbul: Notabene.
- Giddens, A. (2012). *Modernliğin Sonuçları* (E. Kuşdil, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Haggerty, K. (2006). Tear down the walls: on demolishing the panopticon. D. Lyon (Der.), *Theorizing Surveillance* (ss. 23–46). Portland: Willian.
- Hardt, M. ve Negri, A. (2000). *Empire*. Cambridge: Harvard University Press.
- Henton, T. (2012). *Interactive Social Media: Should My Department Be Involved?* California. Erişim Tarihi 01.01.2015, <http://connectedcops.net/new/interactive-social-media-should-department-involved/>
- Heverin, T. ve Zach, L. (2010). Twitter for city police department information sharing. *Proceedings of the American Society for Information Science and Technology*, 47(1), ss. 1–7.
- Jeffery, K. (2011). Police departments flirting with social media. *Cape Cod Times*. Erişim Tarihi 01.01.2015, <http://www.capecodtimes.com/article/20110106/News/101060311>

- Lemke, T. (2013). *Biyopolitika* (U. Özmakas, Çev.) İstanbul: İletişim.
- Lyon, D. (2006). The Search For Surveillance Theories. D. Lyon (Der.), *Theorizing Surveillance* (ss. 3–21). Portland: Willian.
- Marx, K. (1997). *Yahudi Sorunu*. Ankara: Sol.
- Morozov, E. (2011). *The Net Delusion: The Dark Side of Internet Freedom*. New York: Public Affairs.
- Neocleous, M. (2007). Security, Liberty and the Myth of Balance: Towards a Critique of Security Politics. *Contemporary Political Theory*, 6, ss. 131–149.
- NPIA. (2011). *Engage: Digital and Social Media Engagement for the Police Service*. Erişim Tarihi 01.01.2015, www.npia.police.uk
- Peters, M. A. ve Bulut, E. (2014). Bilişsel Kapitalizm, Eğitim ve Dijital Emek. içinde M. A. Peters ve E. Bulut (Der.), *Bilişsel Kapitalizm: Eğitim ve Dijital Emek* (ss. 31–51). İstanbul: Notabene.
- Shirky, C. (2008). *Here Comes Everybody: The Power of Organizing Without Organizations*. London: Allen Lane.

Özet

Polis ve Sosyal Medya: Türkiye’de İl Emniyet Müdürlüklerinin Twitter Kullanımı

Güvenlik güçlerinin sosyal medyadaki varlıklarını ve sosyal medya performanslarını sorunsallaştıran bu çalışmada, Türkiye’de 2014 yılı içerisinde en az 1 tweet atmış olan resmi il emniyet müdürlüğü Twitter hesaplarının bir yıl süresince attıkları tüm tweetler (28 il emniyet müdürlüğü, 6371 tweet) içerik analizine tabi tutulmuştur. Farklı ülkelerdeki emniyet güçlerinin sosyal medya kullanımını da karşılaştırmalı bir çerçevede ele alan çalışma, polisin ve zapt etmenin siyasal ve toplumsal işlevlerini analitik ve kuramsal bir perspektiften ele almaktadır. Çalışma polisin sosyal medya kullanımının bir yandan sosyal medyanın kontrol ve denetim sürecinin bir parçası olduğunu vurgulamaktadır. Diğer yandan polisin sosyal medya kullanımı Toplum Destekli Polislik olgusunun bir parçası ve uzantısı olarak düşünülmelidir. Sosyal medyada paylaşılan mesajların niteliği, polisin toplumsal hayatın yeniden örgütlenmesi, toplumsal dayanışma örüntüleri ve rollerin yeniden üretilmesinde kendine biçtiği müdahaleci rolü teyit eder niteliktedir.

Anahtar sözcükler: Twitter, sosyal medya, polis, gözetim, toplum destekli polislik

Abstract

**Police and Social Media: Twitter Use of City Police
Headquarters in Turkey**

This article discusses the presence and performance of security forces in the social media in Turkey through the content analysis of the tweets sent by city police headquarters' official Twitter accounts in 2014 which have tweeted at least once (28 city police headquarters, 6371 tweets). Comparing and contrasting the social media uses of police forces in different countries, this article examines the political and social functions of policing from an analytical and theoretical perspective. It underlines the fact that the social media use of police is a part of the control function of social media. On the other hand, social media use of police is a part of the phenomenon of Community Policing. The characteristics of the tweets reinforces the self-ascribed interventionist role of the police in the reproduction and re-organization of social life, solidarity relations and roles.

Keywords: Twitter, social media, police, surveillance, community policing